

Finanssi- ja talousasiantuntijan koulutusohjelman opiskelijoiden kiinnostus rahastosijoittamista kohtaan

Niko Blomqvist

Tekijä Niko Blomqvist	
Koulutusohjelma Finanssi- ja talousasiantuntija	
Opinnäytetyön nimi Finanssi- ja talousasiantuntijan koulutusohjelman opiskelijoiden kiinnostus rahastosijoittamista kohtaan	Sivu- ja liitesivumäärä 43 + 5
<p>Rahastosijoittaminen on ollut uutisotsikoissa aina satunnaisesti sen kalleuden tai helppouden takia. Opinnäytetyön aiheena oli tutkia finanssi- ja talousasiantuntija koulutusohjelman opiskelijoiden mielenkiintoa rahastosijoittamista kohtaan. Tutkimus koostui yhdestä pää- ja neljästä alaongelmasta. Pääongelmana oli: Sijoittavatko finanssi- ja talousasiantuntijan koulutusohjelman opiskelijat rahastoihin? Pääongelman lisäksi on neljä alaongelmaa: Minkä tyyppisiin rahastoihin opiskelijat sijoittavat? Minkä takia opiskelijat sijoittavat rahastoihin? Onko opiskelija ollut tyytyväinen rahastoihinsa? Sijoittaako opiskelijat enemmän muihin sijoitusinstrumentteihin kuin rahastoihin? Opinnäytetyössä ei käsitelty muita sijoitusinstrumentteja.</p> <p>Rahastosijoittaminen on toimintaa jossa henkilö tai yritys laittaa rahojaan sijoitusrahastoon. Sijoitusrahasto koostuu erilaisista sijoituskohteista, jonka omistaa siihen sijoittaneet tahot. Sijoitusrahastoja on monen eri tyyppistä, joista rahastosijoittaja voi valita itselleen sopivan. Rahastosijoittamiseen ja itse sijoitusrahaston valintaan vaikuttavat lukuisat eri tekijät, jotka ovat yksilöllisiä.</p> <p>Opinnäytetyö suoritettiin kyselytutkimuksena käyttäen kvantitatiivista eli määrällistä menetelmää. Tutkimuksen kohdejoukkona toimi finanssi- ja talousasiantuntijan koulutusohjelman opiskelijat vuosikursseittain. Tutkimus suoritettiin paperille tulostetussa muodossa käymällä jokaisen eri vuosikurssin oppitunnilla keräämässä opiskelijoilta vastaukset. Lisäksi kyselytutkimus oli avoinna Fina 14 opiskelijoille verkossa johtuen erittäin vähäisestä läsnäolomäärästä oppitunneilla. Kysely toteutettiin viikolla seitsemän vuonna 2017.</p> <p>Tutkimukseen vastasi 64 opiskelijaa, joista kohdejoukkoon kuuluvia oli 63. Vastaajista 34 oli rahastosijoittajia. Tutkimuksen tulosten perusteella ei voi tehdä yleistyksiä, sillä vastaajia ei ollut tarpeeksi. Tutkimuksen tulokset ovat suuntaa antavia. Vastausten perusteella voidaan todeta, että rahastosijoittaminen oli melko suosittua finanssi- ja talousasiantuntijan koulutusohjelman opiskelijoiden joukossa, sillä vastaajista 46 % sijoitti rahastoihin.</p> <p>Tuloksista voidaan tehdä johtopäätöksiä, että naispuoliset rahastosijoittajat olivat riskihaltuomampia kuin miespuoliset vastaajat. Naispuoliset vastaajat eivät myöskään hajauttaneet varojaan useampaan kuin kahteen rahastoon. Naiset eivät pitäneet rahastosijoittamista kustannuksiltaan kalliina. Miespuoliset sijoittajat puolestaan olivat harkinneet tai vaihtaneet rahastoa useammin kuin naispuoliset vastaajat. Suurin osa miespuolisista vastaajista oli valinnut rahaston historiallisen tuoton perusteella, mikä saattaa vaikuttaa rahaston vaihtoon. Verratessani tutkimustuloksiani samoihin aikoihin rahalaitoksen tekemään tutkimukseen, löysin useita samankaltaisuuksia heidän saamistaan tuloksista. Kokonaisuudessaan rahastosijoittaminen ei ollut kovin suosittu sijoitusmuoto kohdejoukon keskuudessa.</p> <p>Tutkimukseni vahvisti omia näkemyksiäni rahastosijoittamisen mielekkyydestä ja se antoi runsaasti lisätietoa ja taustaa itselleni tästä aiheesta.</p>	
Asiasanat: Rahastosijoittaminen, Sijoitusrahasto, Kyselytutkimus	

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Opinnäytetyön tavoitteet ja rajaukset	2
1.2	Opinnäytetyön rakenne	2
2	Rahastosijoittaminen	3
2.1	Sijoitusrahaston toiminta	4
2.2	Rahastojen jaottelu ja niiden riskit	6
2.3	Rahastojen kulut ja verotus	11
2.4	Miksi sijoittaa rahastoon ja sen valintaan vaikuttavat tekijät	13
2.5	Rahastosijoittamisen haluttomuuteen vaikuttavia tekijöitä	16
3	Finanssi- ja talousasiantuntijan opiskelijoiden kiinnostus rahastosijoittamista kohtaan	17
3.1	Kyselytutkimuksen rakenne ja toteutus	18
3.2	Taustakysymykset	20
4	Tutkimuksen tulokset	23
4.1	Rahastosijoittamisen taustoihin liittyvät kysymykset	24
4.2	Rahastosijoittamisen ja rahastonvalintaan vaikuttavat tekijät	28
4.3	Vastanneiden mielipiteitä ja kokemuksia rahastosijoittamisesta	30
5	Pohdinta	35
5.1	Johtopäätökset	36
5.2	Hyvän tutkimuksen vaatimukset	38
5.3	Ajatuksia opinnäytetyöstä	41
	Lähteet	42
	Liitteet	44
	Liite 1. Saatekirje	44
	Liite 2. Kyselytutkimus	45

1 Johdanto

”Rahastosijoittaja menettää neljänneksen tuotostaan”, todettiin Kauppalehden (2015) yhdessä uutisotsikossa koskien rahastojen kustannuksia. Rahastosijoittaminen on ollut sosi-
aalisisessa mediassa aiheena säännöllisesti. Median kautta olen saanut sellaisen käsityk-
sen, että rahastosijoittamista pidetään hyvänä sijoitusvaihtoehtona sen helppouden ja
mahdollisuuden päästä käsiksi sellaisiin sijoituskohteisiin joihin piensijoittaja ei muuten
pääsisi. Positiivisista asioista huolimatta media myös lietsoo, että rahastosijoittaminen on
kallista johtuen suurista kustannuksista. Opinnäytetyöni aiheena oli tutkia finanssi- ja ta-
lousasiantuntijan koulutusohjelman opiskelijoita ja heidän rahastosijoittamista ja sen syitä.
Valitsin kyseisen aiheen, koska sijoitan itse rahastoihin säännöllisesti ja minua kiinnostaa
muiden opiskelijoiden mielipide rahastosijoittamista kohtaan ja mikä saa heidät sijoitta-
maan niihin.

Opinnäytetyön tavoitteena on saada selville kohdejoukon kiinnostusta rahastosijoittamista
kohtaan, minkä tyyppisiin rahastoihin he sijoittavat ja mistä syystä he sijoittavat rahastoi-
hin. Kohdejoukoksi valitsin finanssi- ja talousasiantuntijan koulutusohjelman opiskelijat,
koska kuulun itse kyseiseen koulutusohjelmaan ja halusin saada kanssaopiskelijoitteni
mielipiteitä.

1.1 Opinnäytetyön tavoitteet ja rajaukset

Opinnäytetyöni koostuu pääongelmasta: Sijoittavatko finanssi- ja talousasiantuntijan koulutusohjelman opiskelijat rahastoihin? Pääongelmaa tukee neljä alaongelmaa: Minkä tyyppiin rahastoihin opiskelijat sijoittavat? Minkä takia opiskelijat sijoittavat rahastoihin? Onko opiskelija ollut tyytyväinen rahastoihinsa? Sijoittaako opiskelijat enemmän muihin sijoitusinstrumentteihin kuin rahastoihin?

Opinnäytetyössä ei käsitellä muita sijoitusinstrumentteja kuin rahastoja. Kyselytutkimuksessa ilmenee muita sijoitusinstrumentteja, mutta ne ilmenevät siitä syystä, että saan tiedon, onko rahastosijoittaminen kuinka suosittua verrattuna muihin sijoitusinstrumentteihin.

1.2 Opinnäytetyön rakenne

Tämä opinnäytetyö koostuu johdannosta, viitekehyksestä, empiirisestä osuudesta sekä loppupohdinnoista. Viitekehysten tavoitteena on luoda käsitys rahastosijoittamisesta, sen eri tyypeistä ja antaa teoriaa rahastosijoittamisen syistä. Empiirisessä osuudessa käydään läpi kyselytutkimuksesta saatujen vastausten perusteella olevaa dataa ja analysoidaan sitä. Empiirisen osuuden tavoitteena on vastata onnistuneesti annettuihin tutkimuskysymyksiin. Loppupohdinnassa kootaan tiedot pakettiin ja pohditaan opinnäytetyön prosessin kulkua. Lisäksi tehdään johtopäätöksiä saaduista tutkimustuloksista ja katsotaan hyvän tutkimuksen vaatimuksia.

2 Rahastosijoittaminen

Rahastosijoittaminen tarkoittaa sijoitustoimintaa, jossa henkilö tai yritys laittaa varojaan sijoitusrahastoon. Sijoitusrahasto on osakkeista, korkoinstrumenteista ja muista arvopapereista koostuva salkku, jonka omistaa siihen sijoittaneet tahot. Olemalla yksi rahaston-omistajista, saavutetaan suursijoittajien saama kustannustehokkuus ja asiantuntemusetu myös piensijoittajan näkökulmasta. Sijoitusrahasto toimii keräämällä sijoittajien varat yhteen ja ostamalla niillä eri sijoituskohteita. Nämä eri sijoituskohteet yhdessä muodostavat rahaston. Rahasto jaetaan yhtä suuriin rahasto-osuuksiin, jotka jaetaan sijoittajien kesken heidän sijoittamansa summan perusteella. Rahaston varojen sijoittamisesta ja hallinnoinnista vastaa rahastoyhtiö. Rahastoyhtiö voi olla esimerkiksi Nordea tai Osuuspankki. (Puttonen & Repo 2011, 30-31.)

Ensimmäiset sijoitusrahastot nähdään kehittyneen 1800-luvun puolivälistä alkaen. Nämä sijoitusrahastot syntyivät Englannissa ja Skotlannissa. Ne pääsääntöisesti sijoittivat varoja Yhdysvaltojen talouden kasvuun, ostamalla rautatiearvopapereita. Nykymaailmassa vallitsevan sijoitusrahastotoiminnan nähdään syntyneen Bostonissa 1824. Kyseisestä sijoitusrahastosta syntyi uusia osuuksia sitä mukaan kun uutta rahaa tuli ja osuuksia pystyi myymään milloin vain. (Mishkin & Eakins 2012, 530.)

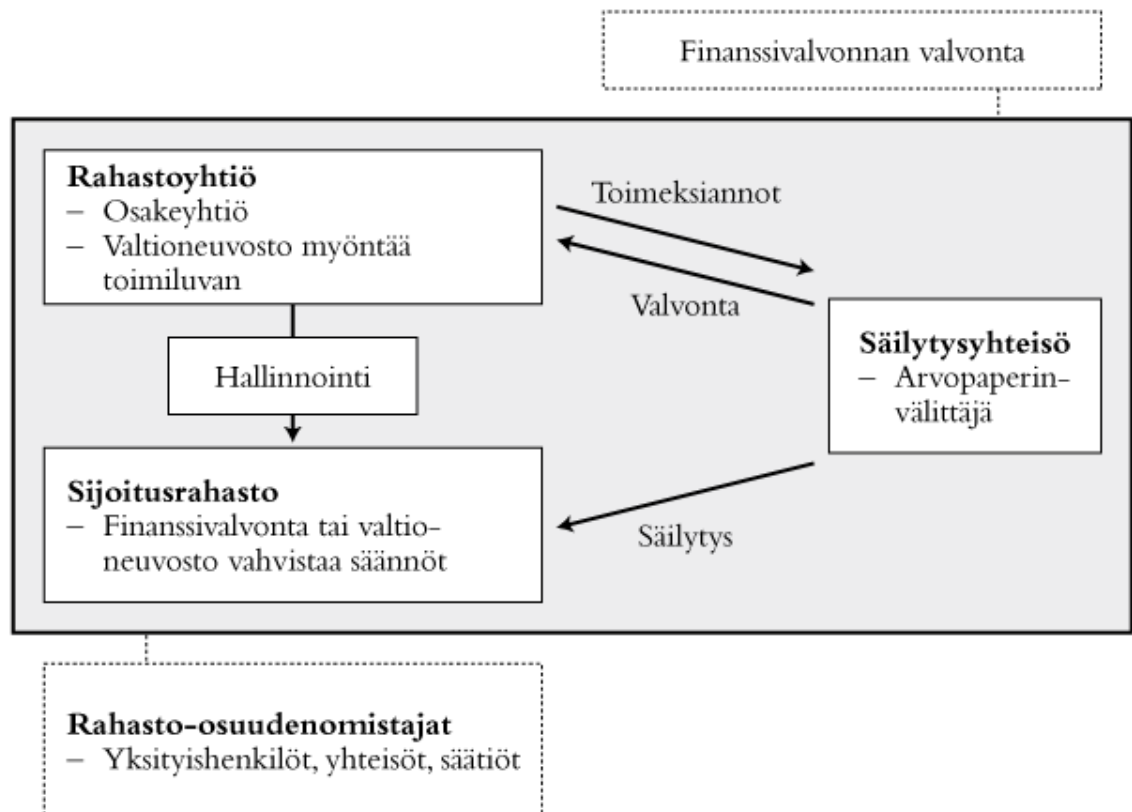
Suomeen rantautui ensimmäiset rahastot vuonna 1987 Suomen säädettyä sijoitusrahastolaki. Rahastot olivat tuolloin pelkästään osakerahastoja, mutta jo 1990-luvulla markkinoille tuli korkorahastoja. Vaikka rahastosijoittaminen on ollut kovassa nousussa viimeisinä vuosina niin Suomen rahastomarkkinat ovat melko pienet suhteessa muihin maihin. Vuonna 2010 Suomen rahastomarkkina osuus oli vain 0,7% koko Euroopan rahastomarkkinoista. (Puttonen & Repo 2011. 44-49)

2.1 Sijoitusrahaston toiminta

Jotta rahastoyhtiö voi perustaa sijoitusrahaston, tarvitsee sen täyttää tiettyjä ehtoja toimiluvan saamiseksi, jotka on määritelty sijoitusrahastolaissa. Suomessa toimiluvat myöntää Finanssivalvonta. Rahastoyhtiön osakepääoman pitää olla vähintään 125 000 euroa ja niiden pitää olla kokonaan merkitty lupaa myönnettäessä. Rahastoyhtiöllä kuuluu myös olla hallituksessa vähintään kolme jäsentä, joista rahasto-osuuden omistajien on oikeus valita vähintään kolmannes. Lisäksi rahastoyhtiön pitää järjestää toiminta luotettavalla tavalla ja varmistaa ettei väärinkäytöksiä tapahdu koskien rahaston toimintaa. (SijRahL 48/1999 § 6-8)

Itse sijoitusrahastolle on määritetty sijoitusrahastolaissa ehtoja, kuten vähimmäispääoman on oltava vähintään kaksi miljoonaa euroa. Lisäksi sijoitusrahastolla pitää olla vähintään 50 rahasto-osuudenomistajaa. Poikkeuksena 50:n rahasto-osuudenomistajan sääntöön on erikoissijoitusrahastot, joilla voi olla alle 50 osuudenomistajaa. Sijoitusrahaston täytyy saavuttaa vähimmäispääoma ja osuudenomistajien vähimmäisvaatimus kuuden kuukauden kuluessa sijoitustoiminnan aloittamisesta. Finanssivalvonta voi kuitenkin myöntää lisäaikaa sijoitusrahastolle, mikäli ei jostakin syystä saavuta määräajassa tavoitetta. (SijRahL 48/1999 § 27)

Kuvio 1 havainnollistaa, kuinka sijoitusrahasto toimii ja miten sen eri tahot liittyvät toisiinsa. Rahastoyhtiö antaa toimeksiannon sijoittaa säilytysyhteisölle, jonka kautta toteutunut toimeksianto menee säilytykseen sijoitusrahastoon. Säilytysyhteisö on kuvailtu seuraavalla tavalla Puttosen ja Repon (2011, 201) kirjassa: ”Säilytysyhteisö on rahastoyhtiön kanssa tehdyn sopimuksen perusteella sijoitusrahaston omaisuutta säilyttävä pankki, arvopaperinvälittäjä tai säilytysyhteisötoimintaan toimiluvan saanut osakeyhtiö”. Rahastoyhtiö ei voi säilyttää sijoitusrahastonvaroja. Tämä on määritetty sijoitusrahastolain (48/1999) 4 pykälän ja 2 § mukaan seuraavasti: ”Rahastoyhtiön on pidettävä sijoitusrahaston varat erillään rahastoyhtiön omaisuudesta antamalla ne säilytysyhteisön säilytettäväksi”. Myös säilytysyhteisön tehtäviin kuuluu valvoa rahastoyhtiön toimintaa. Yksittäinen sijoittaja kuuluu prosessiin sijoitusrahaston varojen kasvattajana ja sijoitusrahaston osuuksien omistajana. (Puttonen & Repo 2011, 30-33.) Finanssivalvonnan valvonta vastaa sisäpiirin mahdollisesti aiheuttamista väärinkäytöksistä ja pyrkii ennaltaehkäisemään niitä. Tämän valvonnan tarkoituksena on pitää huolta siitä, että sijoittajat voivat luottaa markkinoihin ja pitää sijoittamista luotettavana vaihtoehtona. (Finanssivalvonta 2015)

Kuvio 1. Sijoitusrahastotoiminnan peruseriaate (Puttonen & Repo, 31)

Jokaisen sijoitusrahaston kuuluu myös julkaista rahastoesite, avaintietoesite sekä säännöt. Rahastoesite sisältää esim. tietoja salkunhoitajasta, rahastonhistoriallisesta kehityksestä koskevia tietoja sekä informaatiota rahaston käyttämästä sijoituspolitiikasta. Sijoituspolitiikka kertoo mihin rahaston varoja sijoitetaan, minkälaisiin instrumentteihin niitä sijoitetaan ja mikä on sen vertailuindeksi, jos sellainen löytyy. Avaintietoesite pitää sisällään tärkeimmät tiedot rahastoesitteestä ja rahaston säännöistä. Avaintietoesite on yleensä muutaman sivun pituinen. Rahaston säännöistä selviää, miten rahasto noudattaa sijoitusrahastolain asettamia säädöksiä, sekä mitä sääntöjä kuuluu kyseiseen rahastoon. Riippuen rahaston aktiivisuudesta avain- ja tunnuslukuja voidaan päivittää hyvinkin usein. (Puttonen & Repo 2011, 30-33.)

2.2 Rahastojen jaottelu ja niiden riskit

Rahastoja voidaan jaotella perustuen niiden sijoituskohteiden, sijoituspolitiikan tai rahastoa kohdistuvan sääntelyn perusteella. Rahastojen toiminnalle on keskeistä sen säännöt. Viranomaisen vahvistaa jokaisen rahaston säännöt, josta käy ilmi minkä tyyppinen rahasto on kyseessä ja minkälaista sijoituspolitiikka se harjoittaa. Suomessa rahastojen säännöt vahvistaa Finanssivalvonta. Valitsin opinnäytetyöhöni Pörssisäätiön sijoitusrahasto-oppaan esittelemät jaotteluvaihtoehdot, koska finanssialan keskusliitto päivittää opasta ja sitä voidaan pitää ajantasaisena lähteenä. (Pörssisäätiö 2015, 7.)

Mikäli tarkastellaan sijoitusrahastolakia, se jakaa rahastot joko UCITS sijoitusrahastoihin tai vaihtoehtoisrahastoihin. UCITS rahasto eli sijoitusrahastodirektiivin mukainen rahasto on erittäin säännelty. Rahaston toiminta perustuu erilaisiin sääntöihin ja sen tulee selkeästi kertoa esim. mihin rahaston varoja voidaan sijoittaa. Vaihtoehtoisrahasto puolestaan voi toimia paljon vapaammin, koska sen sääntely ei ole läheskään niin tiukkaa. Kuitenkin sijoittajalle jää selkeämpi kuva ja ymmärrys mihin sijoittaa, mikäli valitsee UCITS rahaston. (Pörssisäätiö 2015, 7.)

Rahastot voidaan myös jakaa niiden luonteen perusteella passiiviseksi ja aktiiviseksi sijoitusrahastoksi. Aktiivinen sijoitusrahasto yleensä seuraa jotakin indeksiä ja salkunhoitaja pyrkii aktiivisella kaupankäynnillä voittamaan kyseisen indeksin. Passiivinen sijoitusrahasto puolestaan sijoittaa yleensä juuri samoilla painoarvoilla samoihin kohteisiin kuin sen seuraama indeksi. (Möttölä 2008, 108)

Jos rahastoja jaotellaan niiden sijoituskohteen mukaan ne jakautuvat: lyhyen ja pitkän koron rahasto, osakerahasto, yhdistelmärahasto, indeksirahasto, ETF-sijoitusrahasto, rahasto-osuusrahasto, erikoissijoitusrahasto tai muu rahasto. Se mihin sijoituskohteeseen rahasto sijoittaa selviää rahastoesiteestä tai rahastonavaintietoesiteestä. Tarkemmat yksityiskohdat selviävät rahaston sijoituspolitiikasta. (Pörssisäätiö 2015, 7-10.)

Lyhyen koron rahastot sijoittavat lyhytaikaisiin alle vuoden pituisiin rahamarkkinavälineisiin, kuten yrityksen tai pankkien sijoitustodistuksiin. Korkorahastot sijoittavat siis sellaisiin kohteisiin, joista saadaan korkotuottoa. Sijoitustodistus voi olla edellä mainittujen tahojen liikkeeseen laskema jälkimarkkinakelpoinen velkakirja, jonka laina-aika on enintään 12 kuukautta. Lyhyen koron rahastot voidaan jakaa käteisrahastoihin, rahamarkkinarahastoihin ja muihin lyhyen koron rahastoihin. Käteis- ja rahamarkkinarahastojen ero on, että käteisrahastojen koron määräytymisjakso sekä painotettu juoksuaika ovat lyhyempiä kuin

rahamarkkinarahastoissa. Muissa lyhyen koron rahastoissa ei ole tarkasti määriteltä mitä se noudattaa. (Pörssisäätiö 2015, 7 ja 36.)

Pitkän koron rahastot puolestaan sijoittavat yli vuoden pituisiin joukkolainoihin tai korkoinstrumentteihin. Joukkolainojen liikkeeseen laskijoina voivat olla esimerkiksi valtio tai yritys joka hakee yleisöltä rahoitusta hankkeisiinsa. Pitkän koron rahastoja voidaan jakaa joko obligaatorahastoihin tai yrityskorkorahastoihin. Obligaatorahasto sijoittaa valtion tai kuntien lainoihin, kun taas yrityskorkorahasto sijoittaa yritysten lainoihin. (Pörssisäätiö 2015, 7 ja 31.) Korkorahastoille on tyypillistä alhaisempi riski, niiden sijoituskohteista johtuen. Lyhyen koron rahastoille suositeltu sijoitusaika on yli 3kk ja pitkällä yli 2 vuotta. Vuotuiset tuotto-odotukset ovat lyhyen koron rahastoilla 2-4 % ja pitkänkoron rahastoilla 3-7 %. (Möttölä 2008, 35-36)

Osakerahastot puolestaan sijoittavat varojaan osakkeisiin. Osakerahastoja voidaan jaotella edelleen alaryhmiin: maantieteellisen alueen perusteella, teollisuusalan perusteella, blue chip -yhtiöihin tai small cap yrityksiin. Mikäli sijoittaa maantieteelliseen alueeseen, niin rahaston kaikki osakeostot kohdistuvat sen valitsemalle alueelle esim. Suomi. Teollisuusalan perusteella voi sijoittaa esimerkiksi rahastoon, joka keskittyy raskaanteollisuuden yrityksiin. Blue chip -yhtiöt ovat suuria maailmanlaajuisia yrityksiä, jotka ovat erittäin vakaita. Small cap -yhtiöt ovat pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Osakerahastoilla on sääntö, ettei se saa sijoittaa varojaan yli 10% tiettyyn yritykseen. Kyseinen sääntö pätee myös indekseihin, jotka osakerahasto yleensä aina pyrkii voittamaan, esimerkkinä Suomi osakerahasto seuraa OMX Helsinki Cap -tuottoindeksiä. Tärkeää on kuitenkin huomata, ettei kaikilla osakerahastoilla ole valmista indeksiä, mitä yrittää päihittää. (Pörssisäätiö 2015, 8.) Osakerahastojen suositeltu sijoitusaika on yli 5 vuotta ja arvioitu vuotuinen tuotto-odotus on 7-10 %. (Möttölä 2008, 45)

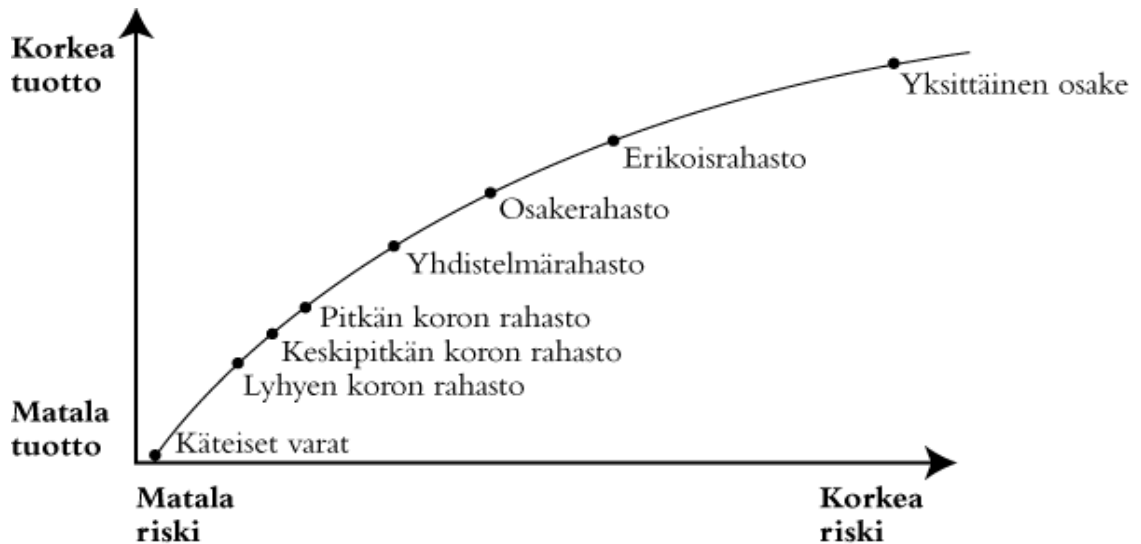
Yhdistelmärahastot koostuvat sekä korko että osakesijoituksista. Yhdistelmärahaston säännöissä voidaan määritellä, mikä on maksimi painoarvo kummallekin instrumentille, esim. maksimissaan korkosijoituspaino 70%. Mikäli säännöt eivät määrittele rajoja, niin käytännössä yhdistelmärahasto voi hetkittäin olla täysin osake- tai korkopainotteinen rahasto. Yhdistelmärahastojen etuna onkin se, että eri markkinatilanteiden valitessa rahastonhoitaja pystyy muuttamaan rahastonsijoituksia tuottoisimpiin. (Pörssisäätiö 2015, 8.) Yhdistelmärahastojen suositeltu sijoitusaika on yli 2 vuotta ja arvioitu vuotuinen tuotto-odotus on 4-8 %. (Möttölä 2008, 41)

Indeksirahastot seuraavat rahaston valitsemaa indeksiä. Indeksirahasto sijoittaa samoilla painoarvoilla seuraamansa indeksin sijoituskohteisiin. Indeksirahasto tarkistaa indeksin sijoituskohteet muutaman kerran vuodessa ja muuttaa ne tarvittaessa vastaamaan indeksiä. Indeksirahastoja on kuitenkin säännelty sijoitusrahastodirektiivissä niin, että sijoitusrahasto voi sijoittaa enintään 20% saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin, mutta voi sijoittaa 35% mikäli siihen löytyy erittäin hyvät perustelut. Tällainen perustelu voi esimerkiksi olla, että kyseinen arvopaperi on markkinoilla erittäin johtavassa asemassa. (Pörssisäätiö 2015, 8-9.)

Rahasto-osuusrahastot ovat rahastoja, jotka sijoittavat varojaan toisiin rahastoihin. Enintään 20% rahastosta voidaan sijoittaa toiseen rahastoon ja 30% voi enemmillään olla sijoitettuna erikoisrahastoihin. Jos rahasto-osuusrahasto ei noudata edellä mainittua jaottelua, niin siitä tulee erikoisrajoitusrahasto. Erikoisrahastoja voi esimerkiksi olla rahasto, joka sijoittaa kaikki varansa toiseen rahastoon tai on vipurahasto. Vipurahasto on rahasto, joka käyttää aktiivisesti johdannaisia. Johdannaiset ovat sijoitusinstrumentteja joiden arvo perustuu toisen kohde-etuuden esim. arvopaperin arvoon. (Pörssisäätiö 2015, 9 ja 31.) Johdannaisten avulla vipurahasto voi joko kasvattaa osakeriskiänsä ja samalla kasvattaa tuottomahdollisuuksia tai pienentää olemassa olevaa riskiä. Suomessa olevat vipurahastot eivät voi ottaa velkaa, mutta ulkomaalaiset riskirahastot hankkivat usein lisätuottoa suurella velkamäärällä. (Nasdaq 2016, 33.)

ETF-rahasto eli exchange traded fund ovat rahastoja jotka noteerataan pörssissä ja niistä käydään pörssissä kauppaa. Tyypillisesti ETF-rahasto on indeksiä seuraava rahasto, mutta se voi olla myös muunkin tyyppinen rahasto. Lisäksi on olemassa rahastoja, jotka eivät kuulu mihinkään edellä mainituista rahastoista. Tällaisia rahastoja ovat esimerkiksi rahastot jotka sijoittavat raaka-aineisiin tai asuntoihin. Rahastot poikkeavat aikaisemmista esimerkiksi niiden merkintä ja lunastusaikataulujen takia (Pörssisäätiö 2015, 9-10.) Esimerkiksi S-pankin tarjoamaa asuntorahastoa voi merkitä ja lunastaa ainoastaan kvartaaleittain. (S-pankki, 2014.)

Riippuen rahastotyyppistä, niihin kuuluvat erilaiset ja suuruiset riskit. Pörssisäätiö (2015, 17) määrittelee riskin seuraavasti: ”Riski tarkoittaa sitä, että sijoitukselle ei kerry tuottoa ja osan pääomastakin voi menettää osake- tai korkomarkkinoiden vaihteluiden vuoksi”. Eri tyyppisten rahastojen riskejä suhteessa sen antamaan tuottoon on kuvattu kuviossa 2.

Kuvio 2. Rahastojen jako riski suhteessa tuottoon (Puttonen & Repo, 34)

Kuviosta 2 huomaa, niin osakepainotteisilla ja erikoissijoitusrahastoilla on suurin riski. Kuitenkin rahastosijoittaminen on vähemmän riskialttiimpaa toimintaa kuin suora osakesijoittaminen. Kuviosta 2 huomaa myös, että rahan säilyttäminen pelkkinä käteisvaroina ei myöskään kannata, sillä se ei tuota ollenkaan mitään. Pahimmassa tapauksessa käteisvarojen arvoa syö inflaatio riippuen taloudessa valitsevasta tilasta. Inflaatio tarkoittaa yleisen hintatason nousua, jonka seurauksena rahan arvo laskee.

Osakerahastoilla riskiä kasvattaa niiden sijoituskohde. Mikäli osakerahasto sijoittaa pienille ja vähemmän kehittyneille osakemarkkinoille riski kasvaa suuremmaksi sitä myötä. Korkorahastoille tyypillinen riski on korkoriski. Korkoriskillä tarkoitetaan, että mikäli korot nousevat voi korkorahaston arvo laskea. Kyseinen arvon lasku johtuu siitä, että korkojen noustessa saa paremman tuoton uusille korkosijoituksille ja vanhojen arvo silloin laskee. Lisäksi korkorahastojen riskeihin kuuluu luottoriski. Luottoriskillä tarkoitetaan liikkeellelaskijan maksukyvyyn heikentymistä. Mikäli joukkovelkakirjan liikkeeseenlaskijan maksukyky heikkenee, niin sijoittajat vaativat korkeampaa korkoa tästä hyvästä. Kyseinen koron nousu alentaa silloin joukkovelkakirjan arvoa. Yhdistelmärahastojen riskit voivat sisältää osakerahastojen sekä korkorahastojen sisältämiä riskejä. (Finanssivalvonta, 2011.)

Rahastoilla on myös riskejä, jotka ilmenevät rahastotyyppistä riippumatta. Tällaisia riskejä ovat esimerkiksi markkina-, aktiivi- ja likviditeettiriski. Markkinariski pohjautuu rahaston sijoituskohteiden arvonalentumiseen vallitsevan markkinatilanteen mukaan. Aktiiviriski tarkoittaa rahaston salkunhoitajan epäonnistuneita sijoituspäätöksistä johtuvaa arvonalentumista. Likviditeettiriski puolestaan viittaa sijoituskohteiden heikkoon vaihdettavuuteen. Riippuen markkinatilanteesta ja sijoituskohteesta, sitä voi olla vaikea myydä eteenpäin. (Finanssivalvonta, 2011.)

Rahastoilla voi myös esiintyä valuuttariski. Tällainen riski on, mikäli rahasto sijoittaa sellaiseen maahan, jossa on eri valuutta kuin sen kotimaassa, esim. rahasto, jonka kotimaa on Suomi ja valuutta euro sijoittaa Yhdysvaltalaisiin osakkeisiin, jotka ovat dollareissa. Kursien heilahtelujen perusteella rahaston arvo saattaa nousta ja laskea. Joihinkin rahastoihin saattaa myös vaikuttaa poliittiset riskit riippuen niiden maantieteellisestä sijoitusalueesta. Sijoitusrahasto saattaa myös käyttää johdannaisia, jotka voivat kasvattaa rahaston riskejä huomattavasti. Toisaalta johdannaisia voidaan myös käyttää suojautumiskeinoina rahastossa ilmeneviä riskejä vastaan. (Pörssisäätiö 2015, 11-12.)

Jokaisen rahaston riskinottopolitiikka selviää sen avaintietoesitteestä sekä rahaston säännöistä. Sijoittajan onkin tärkeä valita sellainen rahasto, joka sopii hänen omaan riskiprofiiliinsa ja sietokykyynsä. Vaikka jokaisella rahastolla on riskinsä, niin koko sijoitetun pääoman menettäminen on käytännössä mahdotonta. (Pörssisäätiö 2015, 12.)

2.3 Rahastojen kulut ja verotus

Rahastosijoittamisessa esiintyy kuluja, joita ei suoralla osakesijoittamisella synny. Tällaisia kuluja ovat esimerkiksi merkintä- ja lunastuspalkkiot rahastoissa. Merkintäpalkkio tarkoittaa rahastoon sijoittaessa maksettavaa osuutta ja lunastuspalkkio rahasto osuuden myynnistä rahastolle jäävää palkkio osuutta. Niiden suuruus vaihtelee rahasto tyyppin mukaan, mutta ne ovat yleensä 0-3% luokkaa suomalaisissa rahastoissa ja 1-5,5 % luokkaa ulkomaisissa rahastoissa. Merkintä- ja lunastuspalkkiot on selvitetty rahaston avaintietoesiteessä ja rahastoesitteessä. Yleensä merkintä- ja lunastuspalkkiot tilitetään suoraan rahastolle, eivätkä ne mene rahastoa hallinnoivalle yhtiölle. (Pörssisäätiö 2015, 13.)

Poikkeuksena muihin rahastoihin on ETF-rahastot, joista peritään palkkioita samalla tavalla kuin osakkeiden ostosta. Kyseiset palkkiot ovat kaupankäyntipalkkioita, kun henkilö ostaa ETF-rahasto-osuuden pörssistä tai myy osuutensa. Lisäksi ETF-rahastot tarvitsevat arvo-osuustilin, koska niitä säilytetään kuten osakkeita. Kyseisen tilinylläpidosta saattaa ilmetä kustannuksia. Kuitenkin osan ETF-rahastojen hallinnointipalkkiot ovat paljon pienempiä kuin muilla rahastoilla, liikkuen 0,1-0,5 prosentin välillä. Kyseiset ETF-rahastot ovat yleensä passiivisia rahastoja. (Pörssisäätiö 2015, 13.)

Rahastoissa saattaa myös ilmetä säilytyspalkkioita. Säilytyspalkkiolla tarkoitetaan summaa, yleensä prosenttiosuus, joka maksetaan rahasto-osuuden omistamisesta ja sen pitämisestä omassa salkussa. On hyvä huomata, että kaikkia edellä mainittuja kuluja ei välttämättä peritä jokaisessa rahastossa. Lisäksi rahastoyhtiö voi pitää kampanjoita, jonka aikana voi esimerkiksi merkitä rahastoa edullisemmin tai porrastaa palkkiot siten, että pidempi sijoitusaika palkitaan halvemmilla kustannuksilla. (Pörssisäätiö 2015, 1.)

Rahaston ylläpitämisestä ja hoidosta rahastoyhtiö perii hallinnointipalkkiota. Hallinnointipalkkioon sisällytetään esim. sijoituskohteiden analyysi, arvonlaskenta ja raportointi. Hallinnointipalkkio lasketaan, jokaiselta arvonlaskentapäivältä ja se peritään suoraan rahastossa olevista varoista. Kaikki edellä mainitut kustannukset ovat ennalta määritetty rahaston säännöissä. Jotta rahastosijoittajan olisi helpompi valita rahasto ja vertailla niiden kustannuksia, on kehitetty tunnusluku nimeltä juoksevat kulut, joka mahdollistaa rahastojen kulujen vertailun. Kyseinen tunnusluku pitää julkaista jokaisesta UCITS-rahastosta. (Pörssisäätiö 2015, 13-14.)

Sijoitusrahasto-osuuden omistaja maksaa veroja siinä vaiheessa, kun rahasto-osuuden omistaja myy osuutensa, sillä oletuksella, että hän saa myyntivoittoa eli luovutusvoittoa. Mikäli rahasto jakaa tuotto-osuuksia, niin rahasto-osuudenomistaja maksaa niistä veron.

Tuotto-osuudet voidaan rinnastaa samankaltaisiksi kuin pörssiyhtiöiden osinkojen jako. Mikäli rahasto on tehnyt hyvää tulosta, se jakaa tuottoa-osuuksia sen omistajilleen. (Puttonen & Repo 2011, 36-37.) Rahastojen myyntivoittoja verotetaan pääomatuloverotuksen mukaisesti. Tällä hetkellä alle 30 000 euroa pääomatulojen veroprosentti on 30. Yli 30 000 euroa pääomatuloja ylittävistä osuudesta maksetaan 34 prosenttia veroa. (Vero, 2017.)

Mikäli rahastosta ei kerry voittoa myyntihetkellä syntyy luovutustappiota. Luovutustappion saa vähentää verovuoden ja viiden seuraavan vuoden aika syntyvistä luovutusvoitoista. Luovutusvoitto lasketaan myyntihinnasta vähentämällä ostohinta sekä sen hankinnasta aiheutuneet kulut. Mikäli ei halua käyttää osto- ja hankintakulujen vähennystä, voi käyttää hankintameno-olettamaa, jossa verotuksessa saa vähentää yli 10 vuotta pidetyn sijoituksen myynnistä 40 prosenttia ja alle 10 vuotta pidetyistä 20 prosenttia. Verottaja laskee yleensä aina verovelvolliselle edullisimman tavan. Rahastoyhtiö antaa verottajalle tarvittavat tiedot rahastosijoittajan omistuksista ja hänen tekemistään kaupoista. Kuitenkin, jos myyt vain osan omistamastasi rahastosta, katsotaan ensimmäiseksi ostamasi osuus myydyksi ensin. Rahastoyhtiölle ja verottajalle on tehtävä erillinen selvitys, mikäli haluat myydä jonkin muun osuuden kuin aikaisemmin määritelty oletama. (Pörssisäätiö 2015, 23.) Edellä kuvattu periaate tunnetaan nimellä Fifo eli First in First out. (Vero, 2017)

Mikäli haluaa lahjoittaa omistamiaan rahasto-osuuksia, kuuluvat ne lahjaveron piiriin. Sama lahjanantaja voi antaa kolmen vuoden aikana verovapaasti 4000 euroa. On kuitenkin hyvä tehdä lahjaveroilmoitus, vaikka summa ei ylittäisi 4000 euroa. Se mahdollistaa helpon tavan osoittaa rahaston arvot sen lahjoituksen tekohetkellä. (Pörssisäätiö 2015, 23.)

2.4 Miksi sijoittaa rahastoon ja sen valintaan vaikuttavat tekijät

Sytä siihen miksi henkilöt sijoittavat rahastoihin on erilaisia riippuen siitä mistä lähteestä niitä katsoo. On tärkeää huomata heti alkuun, että syy miksi henkilö on rahastosijoittaja perustuu hänen omiin mieltymyksiin ja sijoitustottumuksiin. Rahastot antavat kuitenkin lukuisia etuja, jotka saattavat vaikuttaa rahastosijoituspäätökseen. Yksi mahdollinen tekijä miksi valita rahasto on sen antama riskin hajautus. Rahastot sijoittavat varojaan eri kohteisiin, joten kaikki varat eivät ole kiinni yhdessä kohteessa. Sijoitusrahastolaki säätelee enimmäissijoitusmäärää yhteen kohteeseen. (Puttonen & Repo 2011, 36.)

Myös rahastojen likviditeetti, eli rahaksi muutettavuus, saattaa olla syy miksi joku sijoittaa rahastoon. Rahastojen osuuksia voi myydä ja ostaa jokaisena pankkipäivänä. Moni rahastoesite mainitsee tyypillisen tai suositeltavan sijoitusajan kyseiseen rahastoon, mutta se ei sido sijoittajaa pitämään varojaa juuri sitä aikaa. (Puttonen & Repo 2011, 36.) Poikkeuksena on erikoisijoitusrahastoja, joissa voi olla merkintä ja lunastusaika tiettyinä vuodenaikoina, kuten neljännesvuosittain. (S-pankki, 2014.)

Hyvänä etuna on myös rahastojen suoma asiantuntemus ja helppohoitoisuus. Sijoituspäätökset rahastoissa tekee aina jonkin rahoitusyhtiön sijoitusasiantuntija. Rahastonhoitajan oma henkilökohtainen palkka perustuukin usein siihen, kuinka hyvin hän saa kerrytettyä varoja rahastonomistajille. Helppohoitoisuudella viitataan siihen, että sijoittajan ei itse tarvitse seurata markkinoita, sillä rahastonhoitaja tekee sen hänen puolestaan. (Puttonen & Repo 2011, 36-37.)

Rahaston omistaminen on myös kustannustehokas vaihtoehto, koska rahasto edustaa institutionaalista sijoittajaa, mikä mahdollistaa institutionaalisen sijoittajan saamat kustannus edut korko- ja osakemarkkinoilla. Morningstar -sivusto (2016) avaa käsitteen institutionaalinen sijoittaja seuraavalla tavalla: ”Institutionaalinen sijoittaja on yleistermi organisaatiolle, joka sijoittaa suuria summia varoja osakkeisiin tai rahastoihin”. Lisäksi rahastojen ei tarvitse maksaa veroja ja ne voivat käydä kauppaa ilman, että niiden myyntivoittoja verotetaan. Rahasto-osuuksien omistamisesta ei peritä välityspalkkioita toisin kuin osakkeista. Poikkeuksena tähän on ETF-rahastot, joilla käydään kauppaa samalla tavalla kuin osakkeilla. (Puttonen & Repo 2011, 36-37.)

Rahastoilla on myös verotuksellinen etu siinä mielessä, että mikäli rahasto tarjoaa sekä kasvuosuuksia että tuotto-osuuksia, niin rahaston omistaja voi vaihtaa niitä verovapaasti. Mikäli henkilö vaihtaa rahastosta toiseen, joutuu hän maksamaan siitä veroa, mikäli on syntynyt luovutusvoittoa. (Taloustaito, 2014.)

Sijoitusrahastoja on myös valtava kirjo, mistä valita. Rahastojen joukosta löytyy jokaiselle sijoittajalle hänelle sopiva rahasto. Syynä siis miksi valita rahasto voi olla rahastojen tuomat monipuoliset sijoitusvaihtoehdot. Lisäksi Rahastojen kuuluu noudattaa lakia ja niiden valvonta on tiukkaa, joten rahastot antavat viranomaisten kautta sijoittajalle suojaa. (Pörs-sisäätiö 2015, 28.)

Edellä mainitut seikat ovat kaikki tekijöitä, joilla saattaa olla syytä, miksi joku haluaa sijoittaa rahastoon. Rahastoyhtiön ja opinnäytetyöni kannalta on myös tärkeää ymmärtää, mitkä seikat saattavat vaikuttaa juurikin sen kyseisen rahaston valintaan johon sijoitus tapahtuu. Yhtenä syynä on esitetty rahaston historiallinen tuotto. Moni sijoittaja katsoo rahaston historiallista tuottoa, siinä toivossa, että se tulee tuottamaan jatkossakin yhtä paljon. Mikäli jollakin rahastolla on hyvä historiallinen tuotto, se voi osoittaa sijoittajalle luottoa siihen, että salkunhoitajaa tietää mitä tekee. Kuitenkin jokaisen rahaston pitää aina mainita, ettei historiallinen tuotto ole tae tulevista tuotoista. Jokaisen rahastosijoittajan kannattaa pitää kyseinen asia mielessä, erityisesti valittaessa korkea riskisiä rahastoja. (Puttonen & Repo 2011, 119-121.)

Valintaan saattaa vaikuttaa myös huomattavasti rahaston kustannukset, joita käsiteltiin aiemmin. Kustannukset saattavat myös heijastaa siihen kuinka aktiivisesti salkkua hoidetaan. Aktiivisella salkun hoidolla voidaan viitata salkkuun, jossa käydään aktiivisesti kauppaa salkun arvopapereilla ja pyritään voittamaan salkun seuraama indeksi. Toisaalta aktiivinen salkunhoito voi olla myös indeksisijoittamisen vastakohta, jossa salkku valitsee eri sijoituskohteet kuin sen seuraama indeksi. Kuitenkin suuret kustannukset, eivät takaa sitä, että salkku on aktiivinen. (Puttonen & Repo 2011, 122-125.)

Jotkin rahastot tarjoavat myös muita rahastoja parempia palveluja. Näihin palveluihin saattaa kuulua hyvä raportointi rahasto toiminnasta tai puhelinpalvelu / muu sijoitusneuvonta. Ihmiset valitsevat sellaisen rahaston, jossa saavat rahallensa myös vastinetta. Usein kuitenkin ihmiset sijoittavat sellaisiin rahastoihin, jotka ovat tarjolla heidän omassa pankissaan. Kyseinen toimintamalli on perinteistä Euroopassa, jossa kaikki raha-asiat hoidetaan saman rahalaitoksen alla. Yhdysvalloissa puolestaan raha-asiat hoidetaan monen eri rahoitusinstituution kautta ja rahastosijoitus päätös tehdään rahastoja vertaamalla välittämättä siitä, minkä rahalaitoksen rahasto on kyseessä. (Puttonen & Repo 2011, 125-126.)

Mainonta saattaa myös vaikuttaa rahaston valintaan. Mikäli jokin rahasto harjoittaa aggressiivista mainontaa, saattaa myös se saada paljon enemmän uusia sijoittajia. Suomessa rahastojen mainonta ei aiheuta rahastolle kustannusrasitetta, koska mainonnan

hoitaa sen omistama rahastoyhtiö. Kuitenkin joissakin rahastoissa mainonta saattaa aiheuttaa sille suoria kustannuksia. Yleensä rahastoyhtiöt suosivat rahastojen mainontaa vuodenvaihteen jälkeen sekä kesän lopussa, kun ihmiset ajattelevat säästävänsä. Mainonnan määrään saattaa vaikuttaa myös markkinatilanne, sillä mikäli osakekurssit olisivat esimerkiksi romahtamassa, ei kannata mainostaa osakerahastoja. (Puttonen & Repo 2011, 126.)

Rahastoa valittaessa on myös hyvä kiinnittää huomiota, mitä haluaa rahastolta. Rahastotyypeillä on erilaisia riskejä, joiden perusteella kannattaa valita se rahasto, jossa ei menetä yöuniaa. Myös rahastoa valitessa on hyvä kiinnittää huomiota siihen, kuinka pitkäksi aikaa on valmis sijoittamaan rahojaan. Eri rahastotyypeillä on erilaisia suositeltuja sijoitusaikoja, joten kannattaa valita juuri se joka on ajallisesti sinulle paras vaihtoehto. Myös sijoitettavan rahan määrä saattaa olla tekijä miksi valita kyseinen rahasto, sillä joissakin rahastoissa on minimisijoitusvaatimus. Myös mahdollisuus aloittaa kuukausittainen säästäminen saattaa vaikuttaa siihen, miksi valita juuri kyseinen rahasto. (Pörssisäätiö 2015, 15-16.)

2.5 Rahastosijoittamisen haluttomuuteen vaikuttavia tekijöitä

Vaikka rahastoilla on monia syitä, minkä takia niihin kannattaa sijoittaa, on myös syitä miksi joku ei haluaisi sijoittaa rahastoihin. Rahastosijoittaja joutuu maksamaan kustannuksia, joita ei ole suorassa osakesijoittamisessa. Tällaisia kustannuksia on merkintä-, lunastus- ja hallinnointipalkkiot. Kuten aikaisemmin todettiin kustannukset vaihtelevat rahastosta riippuen, mutta jotkin sijoittajat eivät halua maksaa turhia palkkioita. (Nasdaq 2016, 32.)

Syynä miksi olla sijoittamatta rahastoihin, voi olla myös epätietoisuus sijoituskohteista. Rahastot eivät aina kerro kaikkia sijoituskohteitaan ja rahastosalkunhoitaja saattaa vaihdella rahaston sijoituksia tiuhaakin tahtia. Tällainen toiminta tosin riippuu rahastotyyppistä ja sen luonteesta. Myös syynä miksi joku haluaa olla sijoittamatta rahastoihin voi olla jännitys. Sijoittaja ei välttämättä koe samaa jännitystä sijoitusten arvonnoususta, kuin osakesijoittaja, koska ei itse voi vaikuttaa rahaston sijoituskohteisiin. Lisäksi, jotkut eivät halua sijoittaa rahastoihin juurikin siitä syystä, että eivät voi kontrolloida sijoituspäätöksiä. (Nasdaq 2016, 32.)

Haluttomuus sijoittaa rahastoihin voi tietenkin myös johtua ihan taloudellisista syistä, ettei henkilöllä yksinkertaisesti ole varaa sijoittaa niihin tai elämän tilanne ei ole sellainen, että haluaisi sijoittaa. Syynä voi myös olla, että henkilö ei halua olla sijoittaja ollenkaan vaan tyytyä tilisäästämiseen tai henkilö sijoittaa muihin sijoitusinstrumentteihin. Lisäksi aiemmat huonot kokemukset rahastosijoittamisesta saattavat vaikuttaa siihen, miksi henkilö ei halua enää sijoittaa rahastoihin.

3 Finanssi- ja talousasiantuntijan opiskelijoiden kiinnostus rahastosijoittamista kohtaan

Opinnäytetyöni empiirinen osuus on kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Kvantitatiivinen menetelmä valittiin työhöni, koska siinä valitaan pienempi tutkittava joukko isommasta joukosta. Kvantitatiivinen tutkimus suoritetaan yleensä kyselytutkimuksena, joka sopi valitsemaani aiheeseen ja asettamieni tutkimustavoitteiden selvittämiseen hyvin. Tutkimuksen tavoitteena oli kartoittaa ovatko finanssi- ja talousasiantuntijan koulutusohjelman opiskelijat kiinnostuneita sijoittamaan rahastoihin. Lisäksi kyselyllä pyrittiin saamaan selville, mitkä tekijät vaikuttavat rahastosijoittajaksi ryhtymiseen ja rahaston valintaan, ovatko opiskelijat olleet tyytyväisiä valitsemiinsa rahastoihin, sekä ovatko muut sijoitusinstrumentit suositumpia kuin rahastot. (Heikkilä 2014, 16-17.)

Kyselytutkimuksen kohdejoukon valintaa käytettiin ryväsotantaa, jossa perusjoukko koostuu luonnollisesta ryhmästä, josta valitaan joko satunnaisesti tai systemaattisesti tutkittava kohdejoukko. Tutkimuksen perusjoukkona toimi finanssi- ja talousasiantuntija koulutusohjelman opiskelijat. Heidän joukostaan valittiin tutkittavaksi kohdejoukoksi finanssi- ja talousasiantuntijan koulutusohjelmien opiskelijat vuosikursseittain. Kohdejoukon valitsin, koska minua kiinnostaa tietää kanssaopiskelijoitteni suhtautuminen ja mielenkiinto rahastosijoittamista kohtaan. (Heikkilä 2014, 37.)

3.1 Kyselytutkimuksen rakenne ja toteutus

Itse kyselylomake (Liite 2) tehtiin käyttämällä Webropol-ohjelmaa ja siirtämällä ohjelmalla tehty kyselylomake Word tiedostoksi. Webropol-ohjelman avulla kyselylomakkeesta tuli siisti ja vältyttiin turhilta riviväleiltä. Kyselylomaketta laatiessa käytettiin hyväksi viitekehyydessä esitettyä tietoa rahastosijoittamisesta ja sen aloittamiseen ja valintaan vaikuttavista tekijöistä. Ennen kyselyn suorittamista testasin kyselyn ystäväpiirissäni, jotka ovat myös opiskelijoita ja vastaavat iältään kohdejoukkoani. Heikkilän (2014,58) kirjassa kerrotaan, että testauksen tarkoituksena on selvittää, että kysely on yksiselitteinen ja että onko jotakin olennaista jäänyt kysymättä. Lopullinen kyselytutkimus piti sisällään 20 eri kysymystä, joiden avulla pystyttiin saamaan asettamiini tutkimusongelmiin vastauksia.

Kyselyssä käytettiin avoimia kysymyksiä, suljettuja kysymyksiä sekä sekamuotoisia kysymyksiä. Avoin kysymys on nimensä mukaan sellainen kysymys, ettei kyselyn laatija ole ennalta määritellyt vastausvaihtoja, vaan vastaaja joutuu itse pohtimaan vastauksen. Avoimia kysymyksiä käytin kyselyssä sellaisiin aiheisiin, joihin en löytänyt rahastosijoittamiskirjallisuuden perusteella suoria vaihtoehtoja sekä siitä syystä, että sain itse tietää vastausten perusteella mitä mieltä vastaaja on. Heikkilä (2014, 47) toteaa kirjassaan seuraavasti: ”Avoimet kysymykset ovat tarkoituksenmukaisia silloin, kun vaihtoehtoja ei tarkkaan tunneta etukäteen”.

Suljettu kysymys puolestaan tarkoittaa sellaista kysymystä, jossa on annettu valmiiksi vastausvaihtoehdot. Vastaaja rastiittaa hänelle sopivan vaihtoehdon tai vaihtoehdot, sillä perusteella mitä kysymyksen laatija on kysymykseensä laittanut. Suljettuja kysymyksiä voikin käyttää silloin, kun vastausvaihtoehdot tiedetään etukäteen tai niitä on vain rajattu määrä. Kyselylomakkeella esiintyy sekä dikotomisista että monivalintakysymyksiä. Dikotominen kysymys on kysymys, jossa on vain kaksi vastausvaihtoehtoa. Monivalintakysymys puolestaan on kysymys, jossa vastaaja voi valita monta eri vaihtoehtoa kysymyksen laatijan antamien vaihtoehtojen joukosta. Suljettujen kysymysten haittapuolena on, että jokin vastausvaihtoehto saattaa jäädä pois sekä vastauksia pystyy antamaan harkitsematta. Sekamuotoiset kysymykset ovat puolestaan kysymyksiä, jotka ovat suljettuja ja avoimia. Yleensä sekamuotoisen kysymyksen loppuun lisätään vastausvaihtoehto ”muu, mikä?”, mikä tekee kysymyksestä myös avoimen. Vastausvaihto on hyvä lisätä kysymyksen loppuun, mikäli on epävarmaa, keksittiinkö kysymystä laatiessa kaikki mahdolliset vastausvaihtoehdot. (Heikkilä 2014, 49-50.)

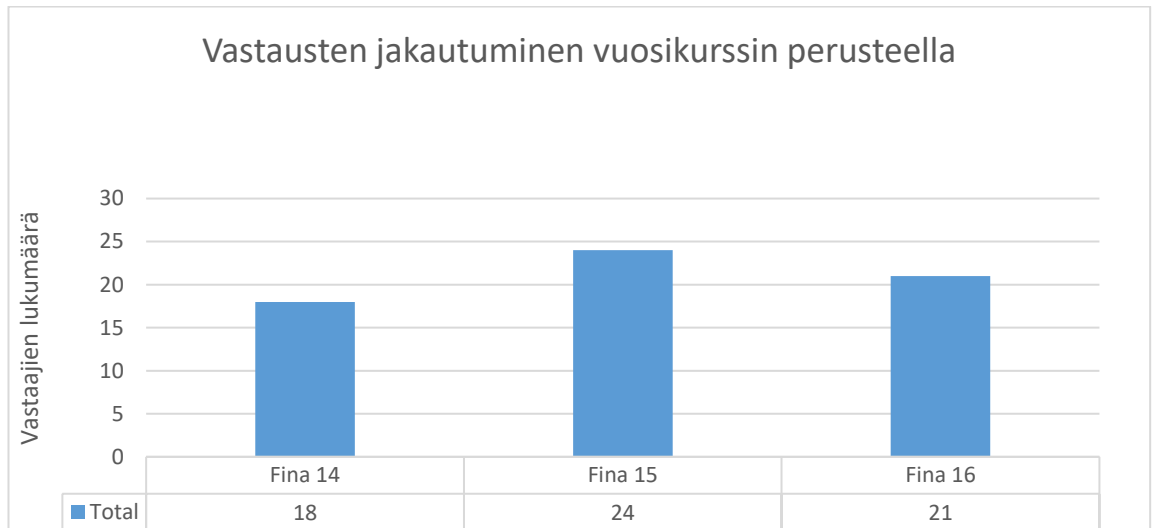
Kyselytutkimuksen mukana oli saatekirje (Liite 1), jonka tarkoituksena oli kartoittaa, minkä takia kysely tehdään kohdejoukolle. Lisäksi saatekirjeessä mainitaan, ettei yksittäisiä vastauksia julkaista ja että kaikki vastaukset ovat luottamuksellisia. Heikkilän (2014, 59) kirjassa kerrotaankin, että saatekirjeen tehtävänä on motivoida vastaajaa täyttämään lomake ja nimenomaan selvittää kyselyn taustaa sen vastaajalle.

Kysely suoritettiin käymällä jokaisen eri vuosikurssin finanssi- ja talousasiantuntijan koulutusohjelman oppitunneilla, jossa opiskelijat täyttivät kyselylomakkeen. Tällä tavoin varmistin, että sain mahdollisimman monta vastausta kyselyyni. Mikäli olisin suorittanut kyselyn sähköisesti, olisi siinä ollut suurempi riski, että kyselyn vastausprosentti olisi ollut pieni. Kyselyt suoritettiin viikolla seitsemän, kolmena eri päivänä. Vastauksia sain kerättyä suorakyselyllä yhteensä 56 kappaletta. Avasin myös kyselyn sähköisesti Fina 14 opiskelijoille, omassa Facebook ryhmäkeskustelussa, josta sain lisää vastauksia kahdeksan kappaletta. Kysely oli auki 17-18.2.2017. Yksi kyselyn vastaajista ei kuulunut kohdejoukkoon, joten lopulliseksi vastaaja määräksi muodostui 63. Tiedustelun finanssi- ja talousasiantuntijan opinto-ohjaajalta montako henkilöä on tällä hetkellä koulutusohjelmassa kirjoilla ja hän vastasi, että noin 110 opiskelijaa. Vastausprosentiksi muodostui 58,1%. Mielestäni reilu puolet vastauksia on hyvä määrä nähden viikolla kahdeksan olevaa talvilomaviikkoa ja fina 14 opiskelijoiden pientä luokkakokoa. Fina 14 luokkakokoon vaikuttaa suuri vaihdossa olleiden opiskelijoiden määrä.

Tutkimustulosten analysointi tapahtui ensin siirtämällä vastaukset manuaalisesti Webropol-ohjelmaan. Kohdejoukkoon kuuluneiden henkilöiden vastaukset siirrettiin Webropol-ohjelmasta Microsoft Excel-ohjelmaan. Excel-ohjelman avulla vastauksista pystyttiin rakentamaan havainnollistavia taulukoita, joista näkee vastausten hajontaa eri sukupuolien ja vuosikurssien opiskelijoiden välillä. Erityisesti Excel ohjelmaa hyödynnettiin rakentamaan kysymyksiä 5-8 kuvaavat taulukot (Liite 2), sillä kysymys oli niihin avoin. Kysymys jätettiin avoimeksi, sillä en halunnut luoda valmiiksi oletuksia sijoitusmääristä ja ajoista. Saadun datan perusteella pystyttiin rakentamaan haluttua tietoa vastaava taulukko ilman alkuolettamia.

3.2 Taustakysymykset

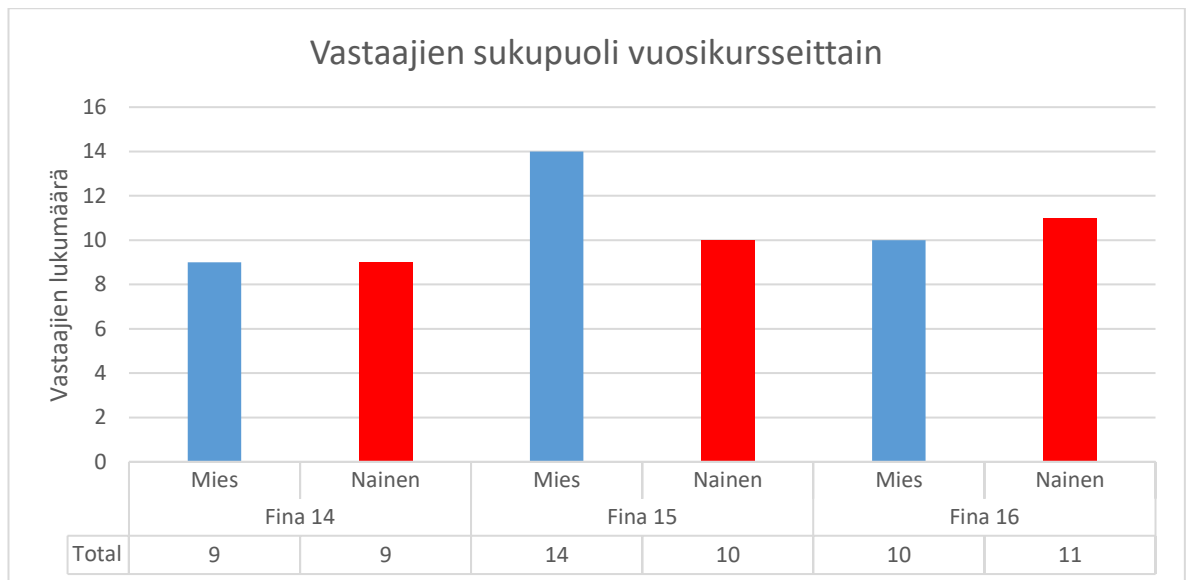
Ensimmäisellä kysymyksellä (Liite 1) pyrittiin selvittämään, kuuluuko vastaaja asettamaani kohdejoukkoon. Kohdejoukko jakautui kolmeen eri vuosikurssiin, jotka ovat tällä hetkellä opiskelemassa Haaga-Heliassa. Ensimmäisessä kysymyksessä oli myös vaihtoehto ”muu mikä”, jolla pystyin karsimaan pois vastaajia, jotka eivät kuuluneet kohdejoukkoon. Kuviosta 3 näkee, miten vastaajien määrä on jakautunut eri finanssi- ja talousasiantuntija koulutusohjelmien vuosikurssien välillä.

Kuvio 3. Vastausten jakautuminen vuosikurssin perusteella

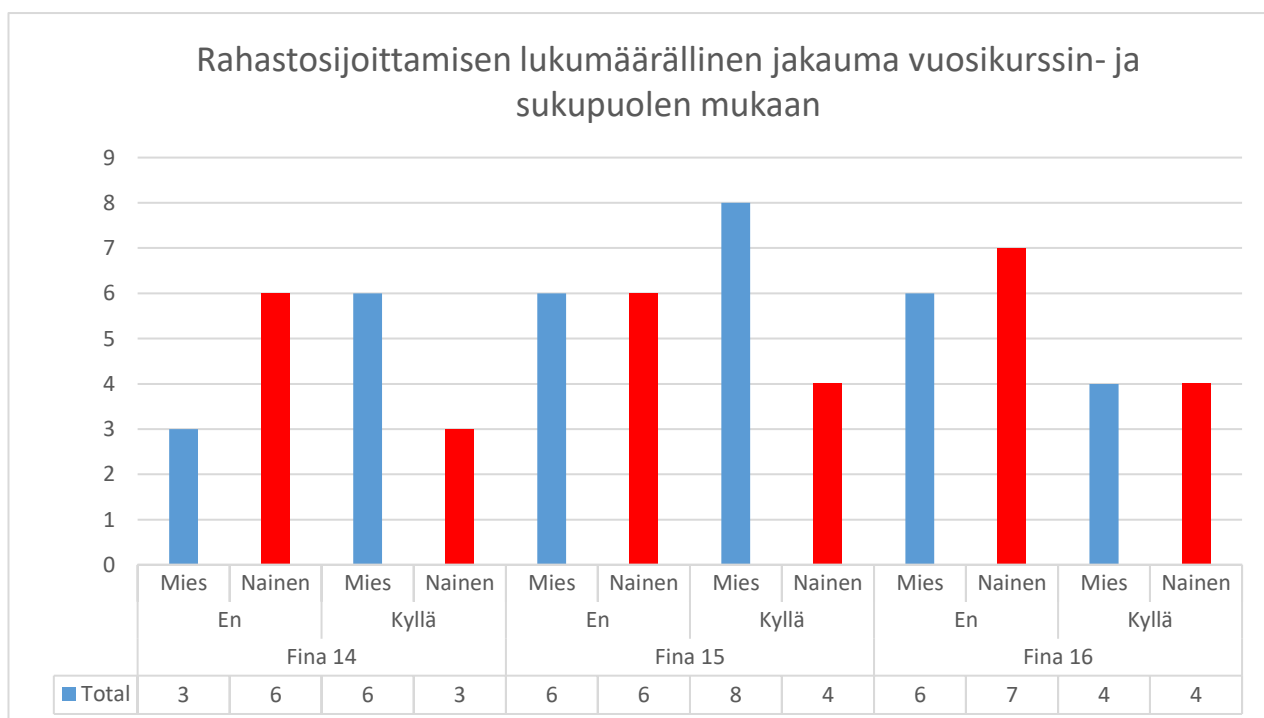
Kuviosta 3 huomataan, että vastauksia kertyi Fina 14 opiskelijoilta 18 kappaletta, Fina 15 opiskelijoilta 24 kappaletta ja Fina 16 opiskelijoilta 21 kappaletta. Vastausten määrät ovat melko tasaisia eri vuosikurssien välillä, vaikka Fina 15 opiskelijoiden vastauksilla on hieman korkeampi painoarvo kyselyn tuloksissa.

Kuvio 4 kuvaa vastaajien sukupuolta vuosikursseittain. Kuvion perusteella nähdään, että sukupuolet vastaajien välillä jakautui melko tasaisesti miesvastaajien määrän ollessa 33 ja naisvastaajien määrän ollessa 30. Sukupuolten perusteella olevat vastaajat jakautuivat myös tasaisesti eri vuosikurssien opiskelijoiden välillä. Ainoa poikkeus on Fina 15, jossa miesvastaajia oli jopa neljä enemmän kuin naisvastaajia.

Kuvio 4. Vastaajien sukupuoli vuosikursseittain

Viimeisenä taustakysymyksenä oli: onko opiskelija sijoittanut rahastoihin, joka oli tutkimuksen kannalta erittäin oleellinen tieto. Kuvio 5 havainnollistaa miten eri vuosikurssien opiskelijat ja sukupuolet vastasivat siihen sijoittavatko he rahastoihin vai eivät.

Kuvio 5. Rahastosijoittamisen lukumäärällinen jakauma vuosikurssin- ja sukupuolen mukaan

Kuvio 5:stä nähdään, että Fina 14 osalta sijoittaminen rahastoihin jakautuu sukupuolten välillä peilikuvamaisesti. Miehistä kolme ja naisista kuusi ei sijoita rahastoihin, kun puolestaan miehistä kuusi ja naisista kolme sijoittaa rahastoihin. Fina 15 opiskelijoista puolestaan mies- ja naispuolisista vastaajista kuusi ei sijoittanut rahastoihin. Miespuolisista Fina 15 opiskelijoista kahdeksan sijoitti rahastoihin ja naispuolisista neljä. Fina 16 opiskelijoista kuusi mies- ja seitsemän naispuolista opiskelijaa ei sijoittanut rahastoihin. Miehistä ja naisista molemmista neljä sijoittivat rahastoihin Fina 16 vuosikurssilla. Eniten rahastosijoittajia löytyi Fina 15 opiskelijoista, lukumäärällä 12 ja vähiten Fina 16 opiskelijoista, lukumäärällä kahdeksan. Kokonaisuudessaan kaikista vastaajista 29 opiskelijaa sijoitti rahastoihin ja puolestaan 34 opiskelijaa eivät sijoittaneet rahastoihin. Kyselyyn vastanneista 46 % sijoitti rahastoihin, mikä on vähän alle puolet. Naispuolisista vastaajista 11 sijoitti rahastoihin ja miespuolisista 18. Rahastosijoittaminen oli siis vähän suositumpaa miesten kuin naisten keskuudessa.

Jos opiskelija oli vastannut kielteisesti kysymykseen numero kolme (Liite 2), kartoitettiin syitä siihen miksi hän ei sijoita rahastoon seuraavassa kysymyksessä. Kysymys numero neljä (Liite 2) oli avoin kysymys, koska kaikkia mahdollisia tekijöitä miksi joku ei halua sijoittaa rahastoon voi kartoittaa suljetulla kysymyksellä. Moni opiskelija oli vastannut, ettei hänen taloudellinen tilansa ole sellainen, että pystyisi sijoittamaan. Erittäin moni vastaajista myös totesi, että sijoittaa mieluummin suoraan itse osakkeisiin, eikä siitä syystä sijoita rahastoon. Myös rahaston kalleudesta, sekä rahastonhoitajan vallitseva luottamuspula olivat vaikuttavia tekijöitä siihen miksi henkilö ei sijoita rahastoihin. Avoimen kysymyksen vastaukset vastasivat viitekehyksessä esitettyjä syitä siihen miksi joku henkilö ei halua sijoittaa rahastoon.

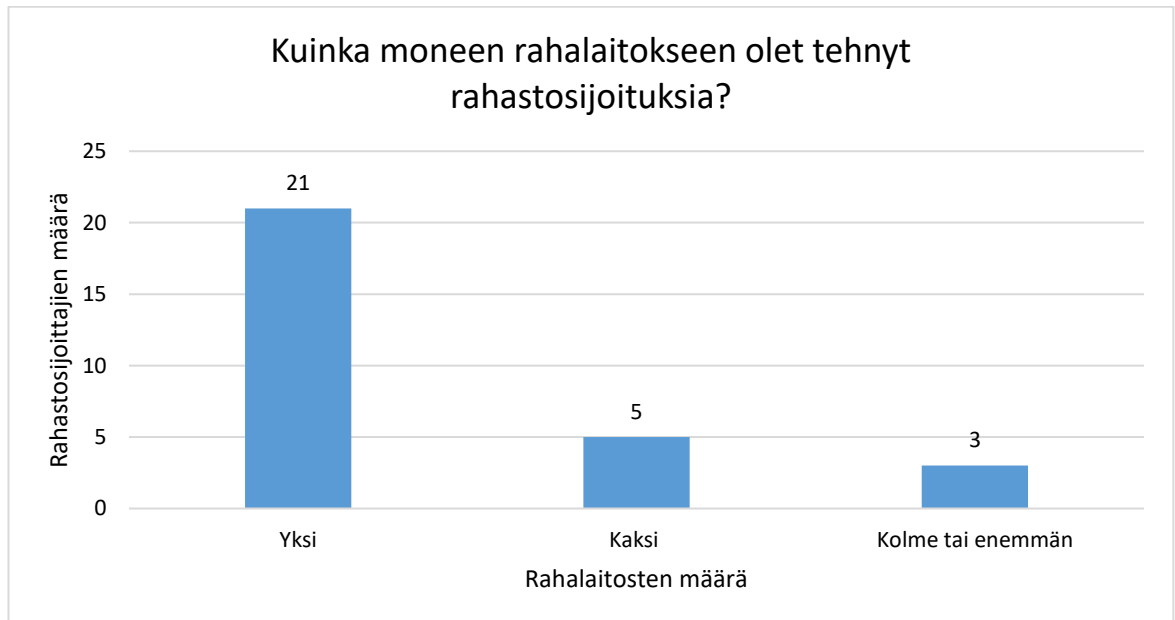
4 Tutkimuksen tulokset

Opinnäytetyön, ehkä tärkein osuus on analysoida ja selostaa tutkimuksesta saadut tulokset. Olin asettanut opinnäytetyölle seuraavanlaisia tutkimusongelmia, joiden oli tarkoitus selvittää kyselytutkimuksen avulla. Ongelmat koostuivat yhdestä pääongelmasta, joka oli: Sijoittavatko finanssi ja talousasiantuntijan koulutusohjelman opiskelijat rahastoihin? Pääongelmaa tuki neljä alaongelmaa: Minkä tyyppisiin rahastoihin opiskelijat sijoittavat? Minkä takia opiskelijat sijoittavat rahastoihin? Onko Opiskelija ollut tyytyväinen rahastoihinsa? Sijoittaako opiskelijat enemmän muihin sijoitusinstrumentteihin kuin rahastoihin?

Hyödyntäen taustakysymyksistä saatua tietoa, pystyttiin rakentamaan halutut havainnollistavat kuvaajat esittämään tutkimuksen tuloksia. Tutkimuksen tulosten esittely etenee samassa järjestyksessä kuin itse kyselytutkimuksen kysymykset. Tällä tavalla pyrittiin pitämään tulosten esittäminen lukijalle selkeänä ja pystyttiin jakamaan tutkimus erilaisiin osaluaisiin.

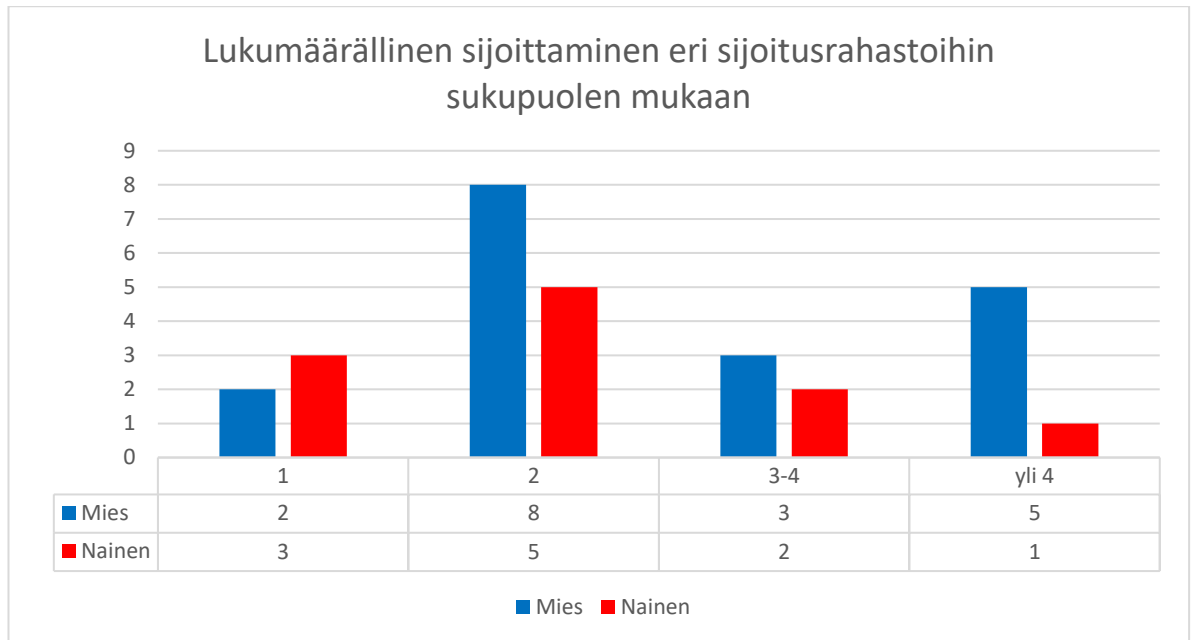
4.1 Rahastosijoittamisen taustoihin liittyvät kysymykset

Rahastosijoittamisen taustoja kartoittaessa tarkasteltiin aluksi, kuinka moneen rahalaitokseen opiskelijat olivat sijoittaneet. Kysymykset 5-9 (Liite 2) olivat rahastosijoittamisen taustoja selvittäviä kysymyksiä. Rahalaitoksella tarkoitettiin tässä yhteydessä kaikkia niitä tahoja, joille yksityishenkilön on mahdollista tehdä rahastosijoituksia. Tästä syystä termi rahalaitos, eikä esimerkiksi pankki, koska se olisi sulkenut pois vakuutusyhtiöiden tarjoamat rahastot. Avoimen kysymyksen perusteella rakentui taulukko (Kuvio 6). Kuviosta huomaa, että suurin osa opiskelijoista sijoittaa yhteen rahalaitokseen. Tämä vastaa viitekehysessä esitettyä väitettä, että eurooppalaiset pitävät rahansa pääasiassa samassa paikassa, eikä hajauta niitä yleensä moneen eri rahalaitokseen. Prosentuaalisesti 72,4 % sijoitti rahastosijoituksia samaan yhteen rahalaitokseen. Vain harva oli tehnyt sijoituksia yli kolmeen rahalaitokseen.

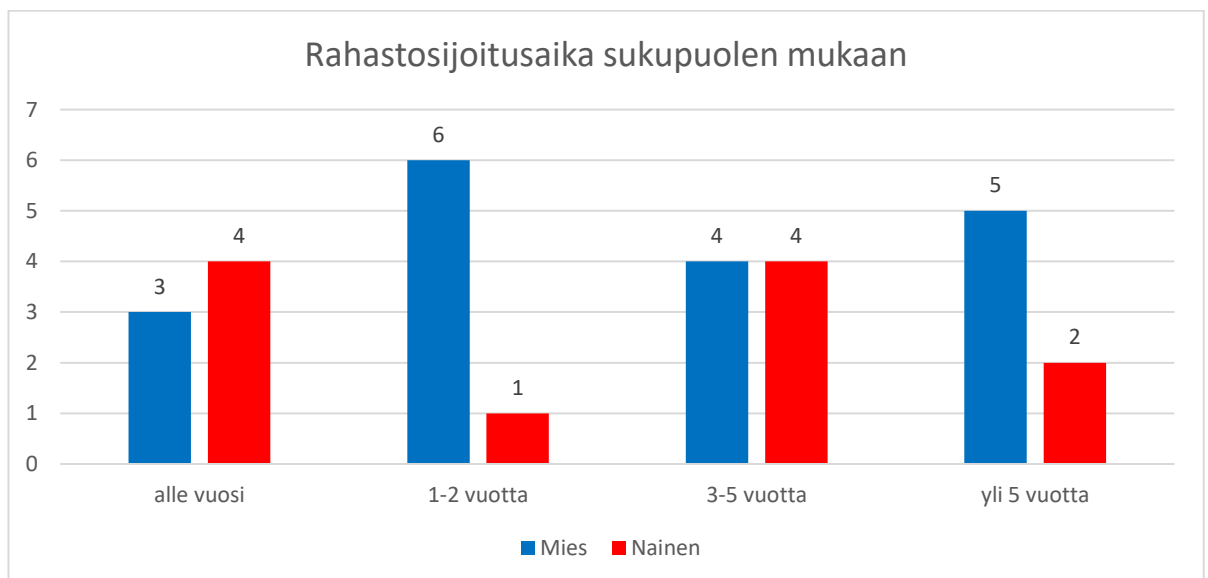
Kuvio 6. Kuinka moneen rahalaitokseen olet tehnyt sijoituksia?

Seuraava taustoja kartoittava kysymys oli, kuinka moneen eri rahastoon vastaaja on sijoittanut. Kuviosta seitsemän huomaa, että enemmistö vastaajista oli sijoittanut kahteen eri rahastoon. Yllättävää oli, että miespuolisista vastaajista viisi oli sijoittanut yli neljään eri rahastoon. Enemmistö naispuolisista vastaajista suosivat 1-2 rahastonsijoituksia. Vähiten suosittiin sijoittamista yhteen tai 3-4.

Kuvio 7. Lukumäärällinen sijoittaminen eri sijoitusrahastoihin sukupuolen mukaan

Kyselyyn vastanneiden sijoitusaikaa kartoitettiin seuraavaksi. Mikäli henkilö oli sijoittanut alle vuoden, pyydettiin vastaajaa laittamaan avoimen kysymyksen vastaukseksi alle vuosi. Tällä tavalla pystyttiin hivenen helpottamaan avoimen kysymyksen muuntamista analysoitavaan muotoon.

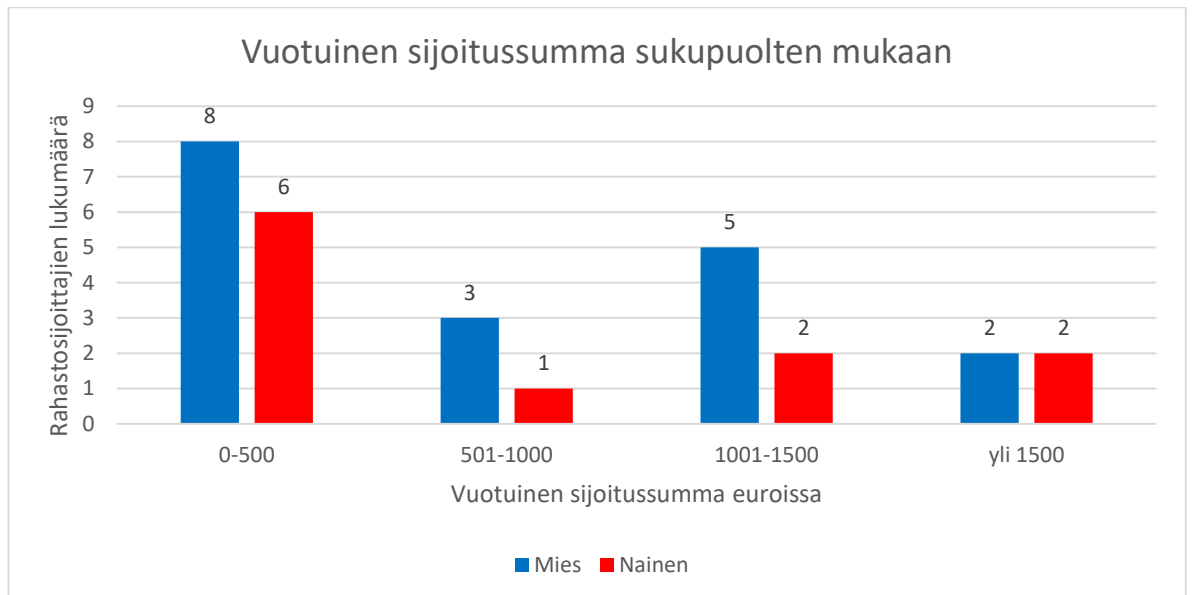

Kuvio 8. Rahastosijoitusaika sukupuolittain

Kuvio kahdeksan havainnollistaa sijoitusaikaa sukupuolittain. Eniten miespuolisista vastaajista olivat sijoittaneet 1-2 vuotta rahastoihin. Yli viisi vuotta on sijoittanut jopa seitse-

män opiskelijaa. Naispuolisista vastaajista puolestaan eniten oli sijoittanut joko alle vuoden tai 3-5 vuotta. Tulosten perusteella voidaan todeta, että miehet olivat aloittaneet sijoittamisen rahastoihin varhaisemmassa vaiheessa kuin naispuoliset rahastosijoittajat.

Vuotuista rahastosijoitussummaa kysyttiin seuraavaksi kyselylomakkeella (Liite 2). Kysymys oli avoin, jonka perusteella pystyttiin rakentamaan vuotuisten summien määriä (Kuvio 9). Erikoisena seikkana taulukkoa rakentaessa huomasin, että moni oli jättänyt vastaamatta kyseiseen kysymykseen tai oli vastannut siihen 0. Syitä siihen, miksi vastaaja oli jättänyt kysymykseen vastaamatta voi olla monia, mutta epäilen että se johtuu haluttomuudesta kertoa kyseistä tietoa. Syynä voi myös olla, että henkilö itse ei ole koskaan sijoituksia tehnyt tai hän on sijoittanut alle vuoden ja siksi vuotuista sijoitussummaa ei vielä tiedä.

Kuvio 9. Vuotuinen sijoitussumma sukupuolten mukaan

Kuvio yhdeksän perusteella voidaan todeta, että enemmistö kyselyyn vastanneista sijoittaa 0-500 euroa rahastoihin vuodessa. Tähän saattaa vaikuttaa edellä mainittu seikka tuloksia kootessa, että osa opiskelijoista oli vastannut sijoittavansa 0 euroa vuodessa. Myös kyselyn kohdejoukon tausta saattaa vaikuttaa tulokseen. Opiskelijoilla ei välttämättä ole suuria summia rahaa sijoittaa rahastoihin, kun suurin osa rahoista menee elämiseen. Tuloksista voidaan myös todeta, että miespuoliset Fina opiskelijat sijoittavat enemmän rahaa vuodessa kuin naispuoliset Fina opiskelijat.

Viimeinen rahastosijoittamisen taustoja kartoittava kysymys oli, minkä tyyppisiin rahastoihin opiskelija on sijoittanut. Kysymyksen rahastotyyppit (Liite 2) otettiin Pörssisäätiön anta-

man rahasto-oppaan perusteella, jotka käytiin läpi viitekehyksessä. Kysymyksessä oli monivalintakysymys eli vastaaja sai valita monta vaihtoehtoa, mikäli oli moneen eri rahastoon sijoittanut. Taulukko yksi havainnollistaa miten eri sukupuolet ovat sijoittaneet eri rahastotyyppisiin heidän varojensa. Taulukko yksi tehtiin ristiintaulukoinnin avulla. Heikkilä (2017, 144) kertoo kirjassaan ristiintaulukoinnista seuraavasti: ”Ristiintaulukointi on yksinkertainen tapa tarkastella kahden muuttujan välistä yhteyttä.”

Rahastotyyppi	Mies	Nainen	Yhteensä
Osakerahasto	14	4	18
Indeksirahasto	7	1	8
Korkorahasto	2	3	5
Yhdistelmärahasto	5	8	13
Erikoisrahasto	3	0	3
ETF-rahasto	2	0	2
Rahasto-osuus rahasto	0	1	1
Yhteensä	33	17	50

Taulukko 1. Sijoitettavat rahastotyyppit sukupuolen mukaan

Taulukosta yksi huomaa, että osakerahasto oli selvästi suosituin rahastotyyppi miesten keskuudessa. Naisvastaajilla se oli toiseksi suosituin. Naisvastaajat suosivat puolestaan yhdistelmärahastoja. Erikois- ja ETF-rahastoihin sijoitti pelkästään muutama mies vastaaja. Kukaan miesvastaajista ei puolestaan sijoittanut rahasto-osuus rahastoihin. Indeksirahastot olivat suosittuja myös miesvastaajilla. Yhteismäärän perusteella voidaan todeta, että miehet myös sijoittivat useampaan eri tyyppiseen rahastoon. Tämä vahvistaa kuvioista seitsemän saatua tietoa siitä, että miehet sijoittivat useampaan sijoitusrahastoon. Taulukosta yksi nähdään myös, että yhdellä mies vastaajalla oli 1,83 rahastoa ja naisvastaajalla 1,54. Yhteiskeskisarvo rahastojen määrällä oli 1,72 rahastoa per vastaaja.

4.2 Rahastosijoittamisen ja rahastonvalintaan vaikuttavat tekijät

Yhtenä opinnäytetyöntavoitteena oli kartoittaa, mitkä tekijät vaikuttavat finanssi- ja talous- asiantuntijan koulutusohjelman opiskelijan rahastovalintaan ja rahastosijoittamiseen. Kysymys 10 (Liite 2) kartoitti syytä/syitä siihen, miksi vastaaja sijoittaa rahastoihin. Kysymys oli sekakysymys, koska en voinut olla varma, että kaikki mahdolliset syyt oli löydettävissä kirjallisesta materiaalista. Kysymyksen suljetut vaihtoehdot otettiin viitekehyksessä esitettyjen syiden perusteella miksi henkilö harrastaa rahastosijoittamista. Kysymyksessä sai valita monta vastausvaihtoehtoa, jotta vastaus olisi mahdollisimman luotettava. Ristiintaulukoinnin avulla pystyttiin luomaan taulukko kaksi, joka havainnollistaa sukupuolten välisiä eroja syihin miksi vastaaja sijoittaa rahastoihin.

Rahastosijoittamisen syitä	Mies	Nainen	Yhteensä
Helppohoitoisuus	14	6	20
Riskin hajautus	14	6	20
Helppo rahaksi muutettavuus	3	4	7
Asiantuntemus, sijoituspäätökset ja sijoitustoiminnan hoitavat asiantuntijat	6	8	14
Kustannustehokkuus	4	1	5
Muu syy, mikä?	3	3	6
Yhteensä	44	28	72

Taulukko 2. Rahastosijoittamisen syitä sukupuolen mukaan

Taulukosta kaksi huomaa, että suosituin syy miksi vastaajat sijoittavat rahastoihin on sen helppohoitoisuus sekä riskin hajautus. Miesvastaajista 14 ja naisvastaajista kuusi sanoivat syyksi olevan nämä kaksi. Verratessa koko rahastoihin sijoittaviin Fina opiskelijoihin tämä on yli puolet heistä. Naisvastaajat pitivät erityisen tärkeänä asiantuntemusta, joka tulee rahastosijoittamisen mukana. Kustannustehokkuus oli vastaajien keskuudessa vähiten vaikuttava tekijä. Kyseiset tekijät olivat syitä siihen miksi henkilö haluaisi sijoittaa rahastoihin. Avoimeen vastausvaihto ehtoon oli mainittu esimerkiksi vanhemmat. Tämä selittäisi sitä, miksi jollain vastaajista oli kertynyt erittäin pitkiä sijoitusaikoja. Myös syinä oli pääsy markkinoille, joille olisi muuten hankala tai liian kallista päästä. Taulukosta kaksi voidaan myös huomata, että osalla sijoittajista oli enemmän kuin yksi tekijä miksi hän on rahastosijoittaja. Kyseinen selviää katsomalla vastausten yhteensä olevaa määrää ja vertaamalla sitä kokonaisvastaajien määrään. Keskiarvolta yhdellä rahastosijoittajalla oli 2,48 syytä miksi hän sijoittaa rahastoon/rahastoihin.

Rahaston valintaan vaikuttavia tekijöitä tarkasteltiin seuraavaksi. Kysymys oli myös sekakysymys sen luonteen takia. Kysymyksestä teki monivalintamuotoisen se, että vastaaja sai valita niin monta vaihtoehtoa, kuin hänellä oli vaikuttavia tekijöitä rahaston valintaan. Suljetut vaihtoehdot otettiin viitekehyksessä esitettyjen syiden perusteella rahastonvalintaan. Taulukko kolme rakennettiin ristiintaulukoimalla rahaston valintaan vaikuttavia tekijöitä vastaajien sukupuolten kanssa.

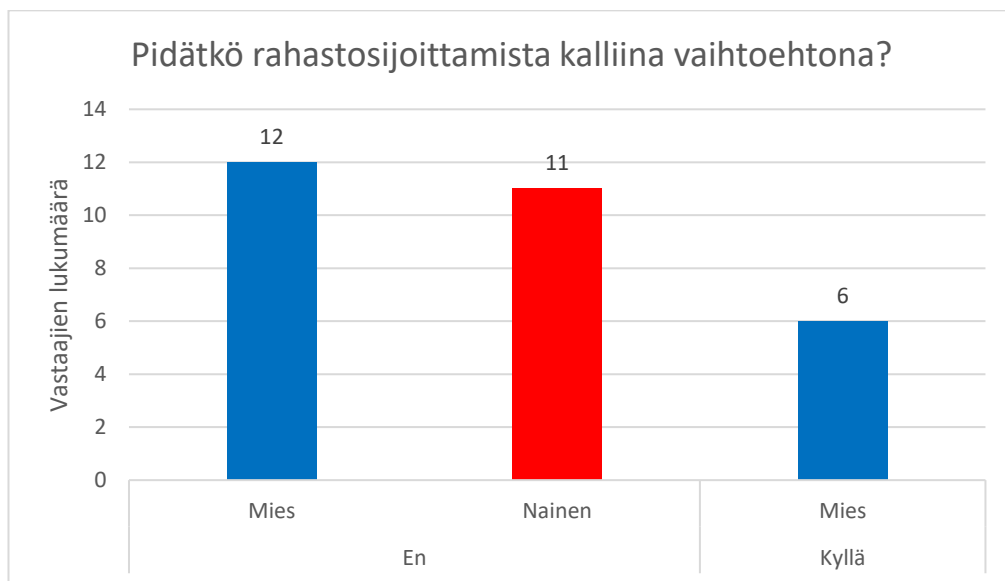
Rahaston valintaan vaikuttavia tekijöitä	Mies	Nainen	Yhteensä
Historiallinen tuotto	9	1	10
Mainonta	1	1	2
Pankin antama suositus	2	8	10
Rahastojen palkkiot	11	1	12
Sijoitustoiminnan aktiivisuus	5	0	5
Rahaston tarjoamat palvelut	2	0	2
Muu syy, mikä?	4	5	9
Yhteensä	34	16	50

Taulukko 3. Rahaston valintaan vaikuttavia tekijöitä sukupuolen mukaan

Taulukosta kolme huomataan, että suosituin syy rahaston valintaan oli miehillä selvästi rahastojen pyytämät palkkiot. Toiseksi suosituin syy oli historiallinen tuotto miesvastaajien joukossa. Naispuolisilla vastaajilla oli myös enemmän muita syitä, jota ei oltu kysymyksessä mainittu. Vähiten rahaston valintaan vaikuttavia tekijöitä olivat mainonta sekä rahastojen tarjoamat palvelut. Muina syinä miksi vastaaja on valinnut rahaston annettiin esimerkiksi vanhemmat. Lisäksi osa vastaajista oli sanonut toimiala missä rahasto on tai rahaston kasvupotentiaali. Rahaston toimialalla voidaan viitata esimerkiksi rahastoon, joka on valinnut puhtaasti maantieteellisen alueen tai jonkin teollisuuden sektorin kuten lääketeollisuuden. Avoimena vastauksena annettiin myös rahaston vastuullisuus, jolla voidaan viitata, että rahasto toimii vastanneiden eettisten periaatteiden mukaan. Syitä rahaston valintaan oli huomattavasti vähemmän kuin itse rahastosijoittamiseen vaikuttavia tekijöitä. Vastanneiden kesken yhdellä vastaajalla oli 1,72 syytä rahaston valintaan.

4.3 Vastanneiden mielipiteitä ja kokemuksia rahastosijoittamisesta

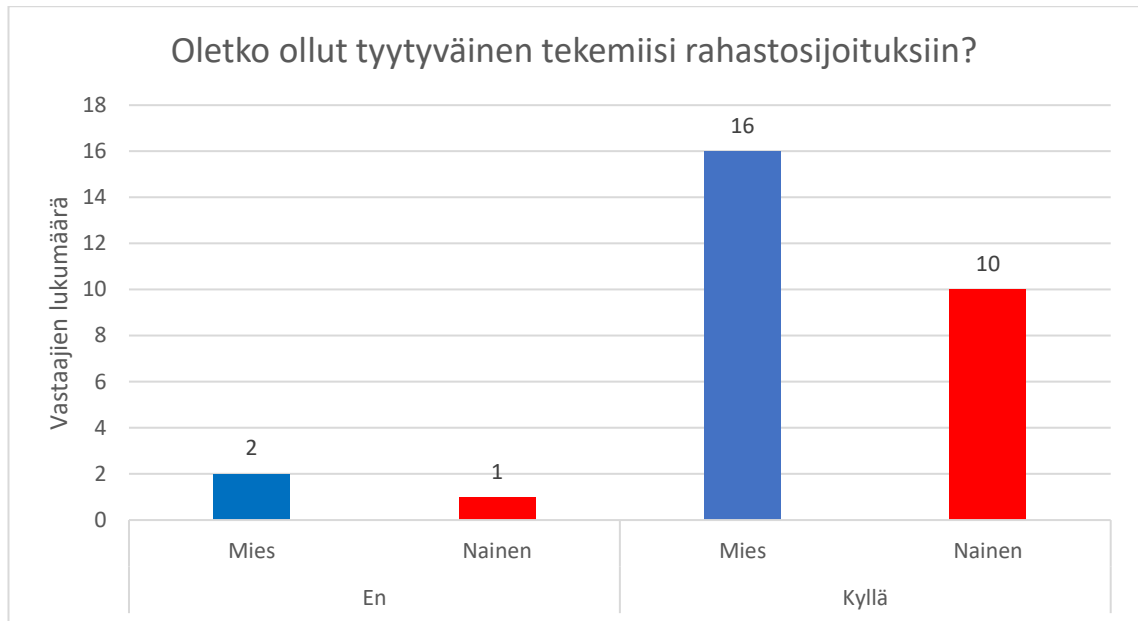
Kyselyn loppuosuus kartoitti finanssi- ja talousasiantuntijan koulutusohjelman rahastosijoittajien mielipiteitä rahastosijoittamisesta, sekä heidän kokemuksiaan niistä. Lisäksi kyselyssä selvitettiin sijoittaako rahastosijoittaja muhinkin sijoitusinstrumentteihin ja onko niihin sijoittaminen rahamääräisesti suositumpaa. Kyselyn päätteeksi kysyttiin vielä vastaajilta heidän mielenkiintoaan tulevaisuudessa jatkaa rahastosijoittamista. Kysymys numero 12 (Liite 2) kartoitti vastaajien mielipidettä rahastosijoittamisen kalleudesta. Mielestäni oli ajankohtaista kysyä kohdejoukon mielipidettä aiheesta, sillä rahastot ovat yleensä aina ot-sikoissa niiden hintojen suuruuden vuoksi. Kuvio 10. havainnollistaa sukupuolten välisiä eroja siitä, pitävätkö vastaajat rahastosijoittamista kalliina vaiko eivät.

Taulukko 10. Pidätkö rahastosijoittamista kalliina vaihtoehtona?

Taulukosta 10 huomaa, että yksikään naisvastaaja ei pitänyt rahastosijoittamista kalliina vaihtoehtona. Mies vastaajista puolestaan 33,3 % oli sitä mieltä, että rahasto sijoittaminen on kallista. Tulosten perusteella voidaan kuitenkin todeta, että enemmistö oli sitä mieltä, että rahastosijoittaminen on edullinen vaihtoehto, eivätkä koe sitä liian kalliina.

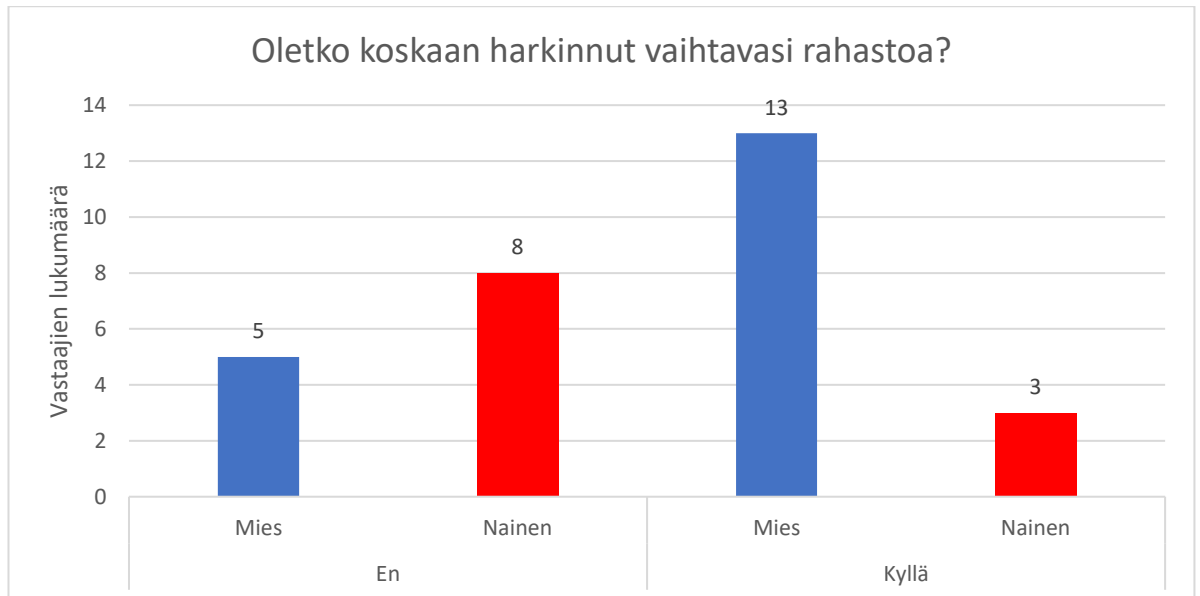
Vastaajien tyytyväisyyttä tekemiinsä rahastosijoituksiin selvitettiin seuraavaksi. Mikäli vastaaja vastasi vaihtoehdon ei, pyydettiin häntä kertomaan syy minkä takia hän ei ole ollut tyytyväinen tekemiinsä rahastosijoituksiin kysymyksessä numero 14. (Liite 2). Rahastosijoittamisen tyytyväisyyttä kysyttiin suljetulla kysymyksellä ja syytä tyytymättömyyteen avoimella kysymyksellä. Avoin kysymys nähtiin tarpeelliseksi kysymyksen luonteen vuoksi, sillä on mahdollista kartoittaa jokaista yksittäistä seikkaa miksi henkilö on tyytymätön rahastosijoituksiinsa. Taulukko 11 kuvaa sukupuolten välistä eroa heidän tyytyväisyydestään rahastosijoittamista kohtaan.

Kuvio 11. Oletko ollut tyytyväinen tekemiisi rahastosijoituksiin?

Kuviossa 11 huomaa, että suurin osa vastanneista on ollut tyytyväisiä tekemiinsä rahastosijoituksiin. Ainostaan kolme vastaajaa ei ole ollut tyytyväinen tekemiinsä sijoituksiin. Syynä siihen miksi en vastanneet henkilöt eivät olleet tyytyväisiä tekemiinsä rahastosijoituksiin oli liian suuret kulut suhteessa tuottoon. He olivat siis valinneet rahaston, joka söi enemmän varoja kuin antoi.

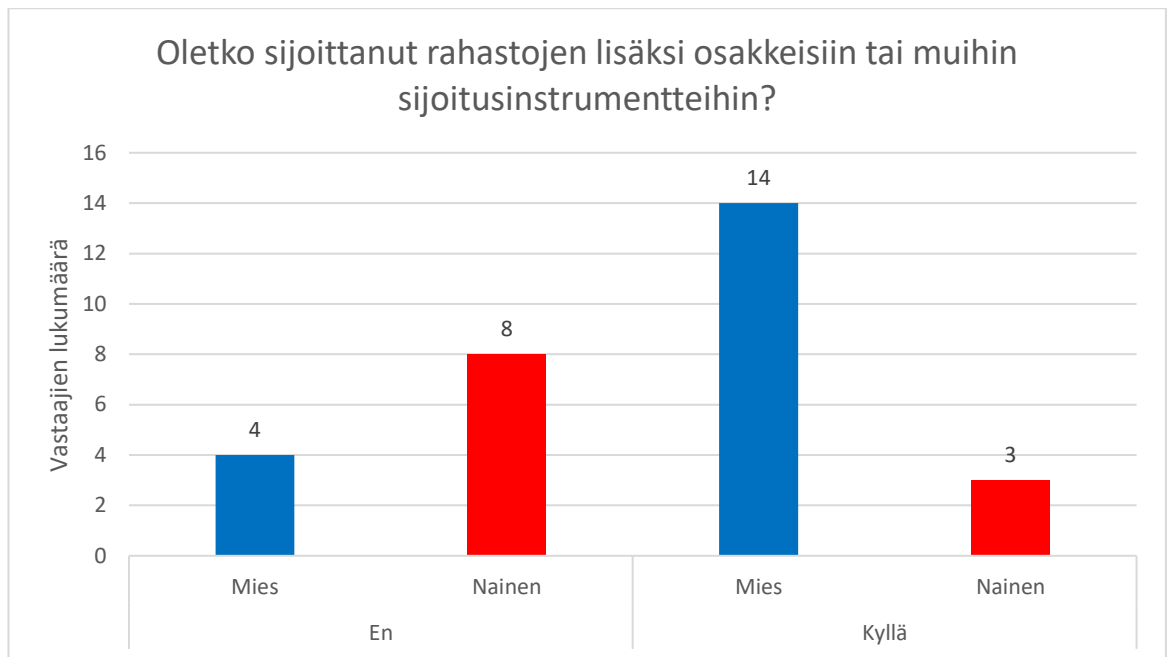
Kysymys 15 ja 16 (Liite 2) kartoittivat vastanneiden mahdollisesti harkitsemaa rahaston vaihdoksia. Mikäli vastaaja oli harkinnut vaihtavansa rahastoa, häntä pyydettiin perustelemaan miksi hän on harkinnut vaihtavansa. Kuvio 12 havainnollistaa miesten ja naisten eroja siitä ovatko he harkinneet vaihtavansa rahastoa. Kysymyksen 13 perusteella voidaan kuitenkin olettaa, että ainakin kolme vastaajaa on harkinnut vaihtavansa rahastoa, sillä he eivät olleet tyytyväisiä tekemiinsä rahastosijoituksiin kustannusten takia.

Kuvio 12. Oletko koskaan harkinnut vaihtavasi rahastoa?

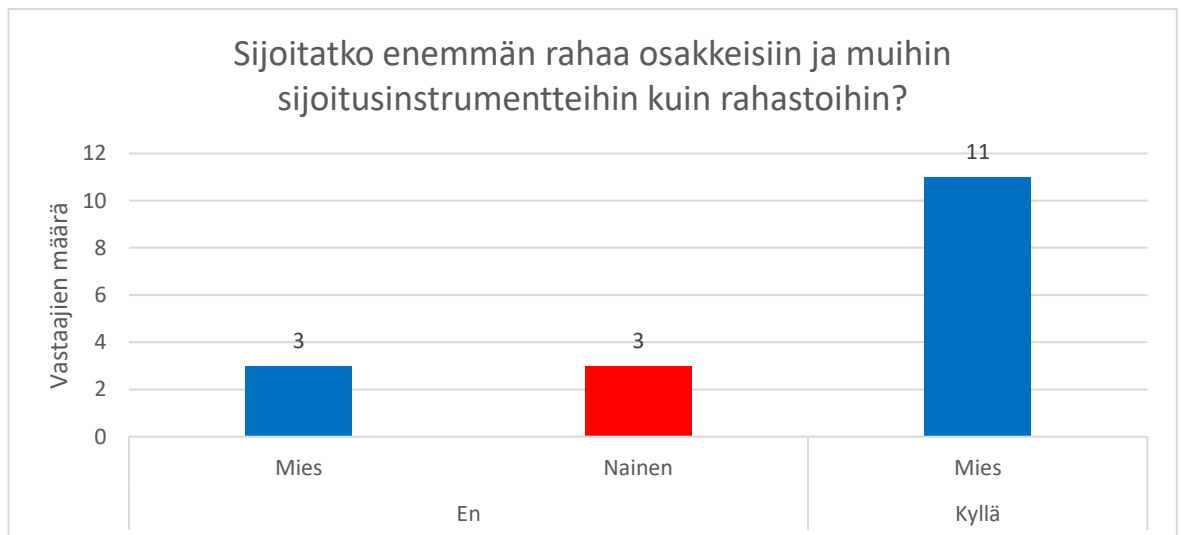
Kuviosta 12 huomaa, että miehet ovat harkinneet naisia enemmän rahaston vaihtoa. Naiset puolestaan ovat selvästi olleet tyytyväisiä olemassa oleviin rahastoihinsa enemmän kuin miehet. Kokonaisuudessa kaikkien vastaajien kesken enemmän vastaajia on harkinnut rahaston vaihtoa. Syitä siihen, miksi vastaajat olivat harkinneet rahaston vaihtoa oli erilaisia. Kuitenkin valtaosa vastaajista sanoi syynä olevan liian korkeat kulut tai rahaston-tuotto ei ole vastannut odotuksia. Syynä oli myös kerrottu rahastossa olevan liian suuri riski. Sijoittaja oli siis valinnut itselleen liian riskipitoisen rahaston omaan riskinsietokykyyn nähden. Syynä rahaston vaihtamisen harkintaan oli annettu myös ”vaihto kokeilumielessä”. Vastaaja olisi siis harkinnut vaihtavansa rahastoa puhtaasti kokeilun halussa nähdäkseen mitä vaihdosta seuraa.

Kysymys 17 ja 18 (Liite 2) kartoitti vastaajien sijoittamista rahastojen lisäksi muihin sijoitusinstrumentteihin. Mikäli vastaaja sijoitti muihin sijoitusinstrumentteihin rahastojen lisäksi, kysyttiin häneltä sijoittaako hän enemmän rahaa muihin sijoitusinstrumentteihin kuin rahastoin. Näiden kysymysten avulla pystyttiin kartoittamaan rahastosijoittamisen suosiota muihin sijoitusinstrumentteihin nähden. Kuvio 13 havainnollistaa sukupuolten välistä eroa kysymykseen onko hän sijoittanut muihinkin sijoitusinstrumentteihin.

Kuvio 13. Oletko sijoittanut rahastojen lisäksi osakkeisiin tai muihin sijoitusinstrumentteihin

Kuvio 13 perusteella voidaan todeta, että enemmistö oli sijoittanut muihin sijoitusinstrumentteihin. Kuitenkin 41,4% prosenttia vastaajista ei sijoittanut muihin sijoitusinstrumentteihin. Miesvastaajista oli suositumpaa sijoittaa muihin sijoitusinstrumentteihin kuin naisista. Enemmistö naisista puolestaan olivat tyytyväisiä pelkästään rahastosijoittamiseen. Kuvio 14 havainnollistaa näiden 17 ”kyllä” vastanneiden hajontaa siitä sijoittavatko he enemmän rahaa muihin sijoitusinstrumentteihin kuin rahastoihin.

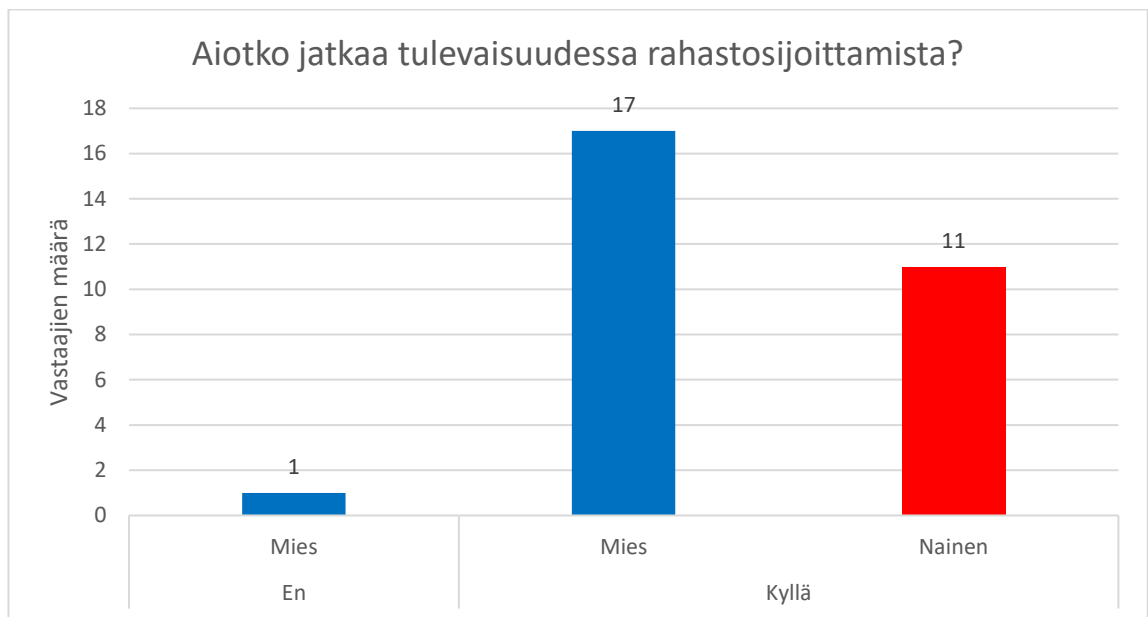

Kuvio 14. Sijoitatko enemmän rahaa osakkeisiin ja muihin sijoitusinstrumentteihin kuin rahastoihin

Kuviosta 14 huomaa, että miesvastaajat sijoittivat enemmän rahaa muihin sijoitusinstrumentteihin. Puolestaan kukaan naisvastaajista, joka sijoitti rahastojen lisäksi muualle ei

sijoittanut niihin enemmän. Rahastosijoittaminen voidaan siis sanoa olevan naisvastaajien keskuudessa suosittua.

Kyselytutkimuksen lopussa esitettiin kysymys koskien rahastosijoittajien tulevaisuuden näkymiä rahastosijoittamisen parissa. Tarkoituksena oli kartoittaa aikovatko jo aloittaneet rahastosijoittajat jatkaa sitä tulevaisuudessa. Mikäli vastaaja ei aikonut jatkaa rahastosijoittamista tulevaisuudessa, oli ”en” vastanneille suunnattu kysymys numero 20 (Liite 2), jossa avoimella kysymyksellä kysyttiin mistä syystä ei aio jatkaa. Kuvio 15 havainnollistaa sukupuolten välistä eroa heidän tulevaisuuden rahastosijoittamisen jatkamisen suhteen.

Kuvio 15. Aiotko jatkaa tulevaisuudessa rahastosijoittamista?

Kuvion 15 perusteella huomataan, että 96,6% vastaajista aikoo jatkaa tulevaisuudessa rahastosijoittamista. Yksi vastajaa ei ajatellut jatkaa rahastosijoittamista tulevaisuudessa. Vastaaja perusteli näkemystään sillä, että hän haluaa itse kontrolloida sijoituskohteitaan eikä halua niitä siksi rahastonhoitajien päätettäväksi.

5 Pohdinta

Pohdinta osuuden tarkoituksena on koota yhteen opinnäytetyöprosessi ja siitä saadut tulokset. Tuloksien yhteydessä myös käydään läpi, mikäli tutkimusta voidaan rinnastaa muihin aikaisempiin muiden tahojen tai henkilöiden tekemiin tutkimuksiin. Pohdinnassa käydään läpi opinnäytetyön eri vaiheita ja tuodaan esiin mahdollisia onnistumisia ja kehityksen kohteita, miten opinnäytetyötä olisi voinut parantaa. Pohdinta osuudessa käydään myös läpi hyvän tutkimuksen perusvaatimukset, jotka Heikkilä (2014, 27-30) on nimennyt kirjassaan seuraavasti: validiteetti, reliabiliteetti, objektiivisuus, tehokkuus ja taloudellisuus, avoimuus, tietosuoja, hyödyllisyys sekä sopiva aikataulu. Määrällisessä tutkimuksessa on tarkoituksena selvittää, onko opinnäytetyössä pystytty täyttämään kyseiset vaatimukset ja voidaanko tutkimusta pitää silloin hyvänä. Hyvän tutkimuksen perusvaatimuksiin paneudutaan tarkemmin luvussa 4.2.

5.1 Johtopäätökset

Kyselytutkimuksen saatujen vastausten perusteella, suosituimpia rahastotyyppejä olivat osake- ja yhdistelmärahastot. Harva vastaajista sijoitti erikoissijoitusrahastoihin tai rahasto-osuusrahastoihin. Vastaajat suosivat rahastosijoitusten hankintaan yhdestä rahoituslaitoksesta. Puolestaan tekijät, jotka vaikuttavat rahastosijoittamiseen olivat ylivoimaisesti rahastosijoittamisen helppohoitoisuus ja riskinhajautus. Tämä vastaa viitekehyksessä ollutta tietoa, miksi henkilö on mahdollisesti rahastosijoittaja. Puolestaan rahaston valintaan vaikuttavia tekijöitä oli historiallinen tuotto ja rahastojen kulut. Historiallinen tuotto ei ollut oikea tapa valita rahastoja, koska se ei kuitenkaan ole takaus tulevaisuudesta. Puolestaan rahastojen kulujen vertailu on, kuten viitekehyksessä esitettiin, hyvä tapa valita sopiva rahasto. Tällä tavoin sijoittaja pystyy maksimoimaan mahdollisen tuoton ja minimoimaan siitä aiheutuvat kustannukset. Tulos ei yllättänyt minua, sillä olen itsekin joskus langennut valitsemaan rahaston historiallisen tuoton perusteella.

Finanssi- ja talousasiantuntijan koulutusohjelman rahastosijoittajista 89,6 % oli tyytyväisiä tekemiinsä rahastosijoituksiin. Tulosten perusteella voidaan siis todeta, että yleisellä tasolla opiskelijat olivat tyytyväisiä valitsimiinsa rahastoihin. Tuloksista voidaan kuitenkin huomata, että miespuoliset vastaajat olivat enemmän tyytymättömiä rahastosijoituksiinsa kuin naispuoliset vastaajat. Tähän saattaa vaikuttaa rahaston valintaan vaikuttava tulos, jossa moni miesvastaaja sanoi valinneensa rahaston historiallisen tuoton perusteella. Rahaston valintaan vaikuttava tekijä siis voi vaikuttaa siihen, miksi vastaaja ei ollut lopulta tyytyväinen rahastoon, sillä se ei vastannut historiallisen datan luomia tuotto-odotuksia. Kysymykseen sijoittaako opiskelija muhinkin sijoitusinstrumentteihin tuloksena oli, että 58,6 % opiskelijoista sijoittaa muuhinkin instrumentteihin. Heistä 64,7 % sijoitti enemmän rahaa muihin instrumentteihin kuin rahastoihin. Kaikista rahastosijoittajista siis 37,9 % sijoitti enemmän rahaa muihin sijoitusinstrumentteihin, kuin rahastoihin. Olin yllättänyt siinä mielessä, että naispuolisista rahastosijoittajista kukaan ei sijoittanut enemmän rahaa muihin sijoitusinstrumentteihin. Yllättävää olikin, kuinka tyytyväisiä naiset olivat siis tekemiinsä rahastosijoituksiin ja niiden antamaan tuottoon, vaikka he eivät suosineet hajauttamista moneen eri rahastoon. Heille 1-2 rahastoa oli suosituinta.

Kokonaisuudessaan kaikista kyselyn vastaajista siis 46 % oli rahastosijoittajia. Tuloksen perusteella voidaan siis todeta, että rahastosijoittaminen oli finanssi- ja talousasiantuntijan koulutusohjelman joukossa melko suosittu sijoitusmuoto. Tuloksessa täytyy kuitenkin ottaa huomioon, että kaikki kohdejoukkoon kuuluvat opiskelijat eivät vastanneet kyselyyn. Vastauksia puuttui 42,7% opiskelijoista. Lukumäärällisesti tämä on 47 mahdollisesta 110 opiskelijasta. Heikkilän kirjassa (2014,43) todetaankin, että mikä otoskoon tulisi olla, mikäli

kohderyhmä on suppea ja tuloksia tarkastellaan kokonaistasolla. Otoskoolla tarkoitetaan saatujen vastausten määrää. Tutkimuksen tulokset ovat siis suuntaa antavia, mutta mitään yleistystä ei niiden perusteella voida tehdä.

Tutkimukseni oli siinä mielessä ajankohtainen, että S-pankki julkaisi opinnäytetyöni aikana sopivasti selvityksen naisten ja miesten välisistä sijoituskäyttäytymiseroista. Sen perusteella selvisi, että naispuoliset sijoittajat suosivat vähäriskisiä sijoituskohteita ja miespuoliset sijoittajat suoria osakesijoituksia. Omasta tutkimuksestani voidaankin siis todeta, että myös finanssi- ja talousasiantuntijan koulutusohjelman miespuoliset opiskelijat sijoittivat enemmän rahaa muihin sijoitusinstrumentteihin kuin naispuoliset opiskelijat. Myös miespuoliset rahastosijoittajat suosivat omassa tutkimuksessani enemmän osakerahastoja ja naiset puolestaan yhdistelmärahastoja, mikä vastaa S-pankin tekemää selvitystä. Tulosi viittaa siis siihen, että finanssi- ja talousasiantuntijan koulutusohjelman naispuoliset opiskelijat karttavat myös enemmän riskiä kuin miespuoliset opiskelijat. Toinen asia, missä S-pankin ja minun tutkimukseni antaa samanlaisia tuloksia on naisten ja miesten välinen rahastojen sijoitusmäärä. Miehet sijoittivat naispuolisia vastaajia enemmän rahaa euromääräisesti. S-pankin selvityksessä kävi ilmi, että naisen rahastoeuro on 92 senttiä. Tulosten vertailussa täytyy kuitenkin ottaa huomioon, että S-pankin selvitys kattoi kaikkia sijoitusinstrumentteja, kun puolestaan omani kattoi pelkästään rahastosijoittamista. (S-pankki, 2017)

5.2 Hyvän tutkimuksen vaatimukset

Hyvän tutkimuksen perusvaatimukseen kuuluu monta kohtaa. Validiteetilla tarkoitetaan tutkimuksen pätevyyttä. Tutkimuksen tulee siis vastata sitä, mitä sen olisi tarkoitus selvittää. Tutkimukseni pätevyys varmistettiin asettamalla tutkimusongelmilla. Kyselytutkimuksen avulla pyrittiin selvittämään asettamiin ongelmiin vastauksia. Mikäli en olisi asettanut ongelmia, olisin saattanut ruveta tutkimaan asioita, jotka eivät olleet relevantteja tutkimukseeni nähden. Validiteetti varmistetaankin parhaiten hyvällä suunnittelulla ja taustatyöllä ennen itse kyselytutkimuksen suorittamista. (Heikkilä 2014, 27.)

Reliabiliteetilla puolestaan tarkoitetaan luotettavuutta. Sillä pyritään siis varmistamaan, että tutkimus on luotettava kaikilta osin, eikä analysoinnissa tehdä vääriä analysointitapoja tai johtopäätöksiä. Tutkimuksen tulokset eivät saa myöskään olla sattumanvaraisia. Omassa opinnäytetyössäni reliabiliteetti varmistettiin sillä, että annetut vastaukset annettiin juuri sellaisinaan analysointia varten. Kuitenkin suurin ongelma tutkimuksessani oli, että minulla oli melko suuri kato vastaajien suhteen. Kuten aiemmin jo totesin tutkimuksessani ei voida tehdä yleistyksiä, mutta sen perusteella voidaan tehdä suuntaa antavia päätelmiä. Lisäksi, jotta tulos on luotettava on varmistettava, että kohderyhmä ei ole vino. Omassa opinnäytetyössäni se olisi tarkoittanut, että olisin tutkimus finanssi- ja talousasiantuntijan koulutusohjelman opiskelijoita ja tehnyt kyselytutkimuksen vain yhdelle vuosikurssille. (Heikkilä 2014, 28.)

Objektiivisuudella eli puolueettomuudella tarkoitetaan, että tutkimuksessa ei esiinny sitä tehtäessä tai analysoitaessa omia poliittisia kantoja tai moraalisten vakaumusten vaikuttavia tekijöitä. Lisäksi tutkimus tuloksia ei saa vääristää, eikä tutkimus saa olla johdatteleva, että vastaaja vastaa tietyllä tutkijan haluamalla tavalla. Objektiivisuus varmistettiin tutkimuksessani testaamalla kyselytutkimus ennen sen virallista suorittamista. Kysymykset luotiin mahdollisimman selkeiksi ja sellaisiksi, että vastaajaa ei pyritä johtamaan harhaan tai vastaamaan halutulla tavalla. Tutkimustuloksia ei myöskään vääristelty. (Heikkilä 2014, 29.)

Tehokkuudella ja taloudellisuudella puolestaan tarkoitetaan, että kustannukset ja hyöty ovat oikeassa suhteessa. Taloudellisuudella ei kuitenkaan tarkoiteta, että tutkimuksen tulee olla halvin mahdollinen, sillä se ei välttämättä takaa parasta mahdollista lopputulosta. Opinnäytetyön osalta tehokkuudella ja taloudellisuudella viitataan sen mahdollisesti tuomaan hyötyyn tulevaisuudessa. Omassa opinnäytetyössäni eivät kuitenkaan taloudellisuus ja tehokkuus korostu, koska teen opinnäytetyöni itselleni eikä yritykselle. Kuitenkin

opinnäytetyö voi luoda minulle tunnearvoa, mikäli työ saa hyvän arvosanan ja on muuten onnistunut. (Heikkilä 2014, 29.)

Avoimuudella viitataan siihen, että tietoja kerätessä tulee tutkittavalle henkilölle selväksi mitä tutkimus koskee ja miten sen tuloksia käytetään. Lisäksi työssä tulee selvittää, pystytäänkö tuloksia yleistämään ja että kaikki tulokset tulevat esitettyä. Tutkimuksessani varmistettiin avoimuus laittamalla kyselytutkimuksen mukaan saatekirje, jossa vastaajalle ilmeni tutkimuksen tarkoitus ja mihin sitä käytetään. Tulosten yleistäminen on selvitetty menetelmäkirjallisuuden avulla sekä kaikki tutkimustulokset on esitetty. Avoimuuteen liittyy läheisesti tietosuoja, jolla pyritään varmistamaan, että kenenkään yksityisyyttä tai ammatillisuuksia ei vaaranneta. Saatekirjeessä luvattiin jokaisen vastaajan olevan anonymi, eikä yksittäisiä tuloksia julkaista. Yksittäisten vastaajien tuloksia ei tutkimuksessa julkaistukaan millään tavalla. Avoimen kysymyksen vastauksia julkaistiin ottamatta kantaa henkilön sukupuoleen tai vuosikurssiin, jotta anonymiteetti säilyisi. (Heikkilä 2014, 29.)

Tutkimuksen hyödyllisyydellä ja käyttökelpoisuudella tarkoitetaan, että tutkimus on uusia asioita esiin tuova ja relevantti eli aiheeseen liittyvä. Lisäksi kyselytutkimuksessa on tärkeää, että jokainen kysymyksen tarpeellisuus punnitaan tarkoin, jotta ei lankea kysymään turhia tai niistä saama informaatioarvo on pieni. Opinnäytetyöni kyselytutkimuksen jokainen kysymys mietittiin tarkoin vastaamaan aikaisemmin asettamiani tutkimusongelmia. Kysymyksiä ei kysytty kysymisen ilosta tai varmuuden vuoksi, sillä se olisi lisännyt riskiä, että kysymys olisi ollut turha. Tutkimustani voidaan hyödyntää, mikäli haluaa tarkastella finanssi- ja talousasiantuntija koulutusohjelman opiskelijoiden mielenkiintoa rahastosijoittamista kohtaan. (Heikkilä 2014, 30.)

Sopivalla aikataululla viitataan siihen, että asioita ei ole viety hätiköiden loppuun ja jokainen vaihe on tehty huolellisesti hyvän aikataulusuunnitelman pohjalta. Myös liian pitkään asioiden pitkittäminen ei kuulu hyvään tutkimukseen. Tulosten tulee olla tuoreita ja kyselytutkimuksen hyvin ja huolella tehty, jotta saadaan mahdollisimman hyvät materiaalit analysointia varten. Opinnäytetyöni aikataulu oli, että valmistuisin keväällä 2017. Tarkoituksena oli saada opinnäytetyö käyntiin joululoman alussa ja olen pysynyt itselleni asettamissa tavoitteissa. Kyselytutkimuksen rakentamiseen ja hiomiseen minulla meni noin kuukausi aikaa, jotta sain hiottua turhat kysymykset pois ja tehtyä kysymykset vastaamaan menetelmäkirjallisuudessa esitettyjä kysymysten vaatimuksia. (Heikkilä 2014, 30.)

Kokonaisuudessa antamieni vastausten ja Heikkilän kirjan antamien kriteerien perusteella voidaan todeta, että tutkimukseni täyttää melko kattavasti hyvän tutkimuksen vaatimukset. Vastaajakato vähentää minun tutkimukseni reliabiliteettia, mikä heikentää sen kriteerien täyttämistä hyvänä tutkimuksena. Kokonaisuudessa olen kuitenkin tyytyväinen aikaansaamani tutkimukseen ja sen tuomiin tuloksiin.

5.3 Ajatuksia opinnäytetyöstä

Opinnäytetyöprosessi sujui minulta melko suunnitellusti. Päätin aloittaa tekemään opinnäytetyötä joululoman aikana. Joululomalla sain kirjoitettua työni viitekehyksen ja johdannon. Lomalta palattuani kirjoitin viitekehyksen menetelmäselostuksen hyödyntäen Tarja Heikkilän kirjaa tilastollinen tutkimus. Suurin kompastuskivi oli saada kyselytutkimus tehtyä. Minulla oli joululomalta palattua vaikeuksia saada mitään aikaiseksi opinnäytetyöni suhteen. Kuitenkin muutaman viikon tauon jälkeen sain kyselytutkimuksen valmiiksi ja vastaukset kerättyä. Aikatauluni on valmistua keväällä 2017. Saavutin siis aikatauluni onnistuneesti.

Tutkimustuloksia analysoidessa ja taulukoita rakentaessa huomasin, että moni vastaaja oli jättänyt avoimia kysymyksiä tyhjäksi. Lisäksi olin saanut muutamia vastauksia, jotka eivät olleet soveliaita julkaista työssä. Heikkilä (2014,47) mainitseekin kirjassan, että avoimen kysymyksen yksi riskeistä on, että vastaaja ei halua vastata kysymykseen. Sain kuitenkin tarpeeksi paljon hyviä vastauksia, joten muutama tyhjä vastaus ei vaikuttanut työni laatuun pahemmin. Olisin kuitenkin toivonut enemmän vastauksia, mutta se ei valitettavasti ollut mahdollista.

Parannettavaa työssä olisi lähdeluettelon suhteen, sillä siinä ei kovin montaa erilaista lähdettä löydy. Ongelmana oli, että monessa kirjallisuuden lähteessä oli samat asiat kerrottu, mutta vain hivenen erilaisina sanamuotoina. Päätin siis hyödyntää samoja lähteitä, jotta opinnäytetyöstäni ei tulisi sekava. Hankaluuksia myös tuotti esittää asia yksinkertaisesti, mutta silti ammattimaisesti. Olisin voinut myös hyödyntää muitakin menetelmäkirjallisuuden lähteitä kuin Tarja Heikkilän kirjaa. Lisäksi tutkimustuloksia analysoidessa tein päätöksen, että vertailen tuloksia vain sukupuolten välillä, sillä 29 rahastosijoittajan vertailu myös vuosikursseittain olisi luonut sekavia kuvaajia. Mikäli olisi ollut enemmän rahastosijoittajia, olisi ollut järkevää myös verrata vuosikurssien välisiä eroja. Itse kyselylomakkeeseen olisi voinut myös lisätä kysymyksiä enemmän. Itseäni jäi ainakin mietityttämään, mihin muihin sijoitusinstrumentteihin kohdejoukko rahojansa sijoittaa.

Kokonaisuudessa opinnäytetyö oli hyvin antoisa prosessi. Opin itsekin paljon enemmän rahastosijoittamisesta ja sen valintaa vaikuttavista tekijöistä. Pystyin itse hyödyntämään oppimaani tulevaisuuden rahastosijoituksia ajatellen. Opin samalla muiden ajatuksia minua kiehtovasta aiheesta. Olen loppujen lopuksi tyytyväinen siihen, mitä olen saanut aikaan. Parannettavaa toki aina löytyy, mutta mikään työ ei koskaan voi olla täydellinen.

Lähteet

Finanssivalvonta. 1.12.2015. Finanssivalvonnan valvonta. Luettavissa: http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Listayhtiolle/Valvonta/Sisapiirivalvonta/Fivan_valvonta/Pages/Default.aspx. Luettu 20.2.2017.

Finanssivalvonta. 2011. Sijoitusrahastoihin liittyvät riskit. Luettavissa: <http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Tuotteita/Sijoittaminen/Sijoitusrahastot/Riskit/Pages/Default.aspx>. Luettu 26.1.2017.

Finlex. 29.1.1999/48. Sijoitusrahastolaki. Luettavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990048#L4>. Luettu 31.1.2017.

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. 9., uudistettu painos. Edita Publishing Oy, Porvoo.

Kauppalehti. 2015. Rahastosijoittaja menettää neljänneksen tuotostaan. Luettavissa: <http://www.kauppalehti.fi/uutiset/rahastosijoittaja-menettaa-neljanneksen-tuotostaan/EdbbdczF>. Luettu 15.12.2016.

Mishkin, F. & Stanley E. 2012. Financial Markets and Institutions. Peorson. England.

Morningstar. 2016. Institutionaalinen sijoittaja. Luettavissa: <http://www.morningstar.fi/fi/glossary/100973/institutionaalinen-sijoittaja.aspx>. Luettu 1.3.2017

Möttölä, M. 2008. Rahaa Rahastoilla. HS kirjat. Karisto.

Nasdaq. 2016. Opi Osakkeet 2016. Nasdaq Helsinki.

Puttonen, V. & Repo, E. 2011. Miten sijoitan rahastoihin. 5. Uudistettu painos. Talentum Media Oy. Helsinki.

Pörssisäätiö. 2015. Sijoitusrahasto-opas 2015. Luettavissa: http://www.porssisaatio.fi/wp-content/uploads/2015/05/sijoitus_rahasto_opas_2015_b.pdf. Luettu 20.12.2016.

S-pankki. 2014. S-asuntorahasto. Luettavissa: <https://www.s-pankki.fi/fi/saastaminen-ja-sijoittaminen/rahastot/s-asuntorahasto/>. Luettu 22.12.2016.

S-pankki. 17.2.2017. Naisen rahastoeuro on 92 senttiä. Luettavissa: <https://www.s-pankki.fi/fi/tiedotteet/2017/naisen-rahastoeuro-on-92-senttia/>. Luettu 28.2.2017.

Taloustaito. 2014. Myytävät rahasto-osuudet voi valita. Luettavissa: <https://www.taloustaito.fi/Sijoitukset/Rahastot/Myytavat-rahasto-osuudet-voi-valita/>. Luettu 4.2.2017.

Vero. 2017. Sijoitusrahasto-osuudet. Luettavissa: [https://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Sijoitukset/Sijoitusrahastoosuudet\(9739\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Sijoitukset/Sijoitusrahastoosuudet(9739)). Luettu 4.2.2017

Liitteet

Saatekirje

Kyselytutkimus

.

Liitteet

Liite 1. Saatekirje

Saatekirje

Hyvä kanssaopiskelija

Olen finanssi- ja talousasiantuntijan koulutusohjelman opiskelija ja teen opinnäytetyöni finanssi- ja talousasiantuntijan koulutusohjelman opiskelijoiden mielenkiinnosta rahastosi-jottamista kohtaan. Kyselytutkimuksen tavoitteena on saada selville kuinka paljon Fin-a-opiskelijat sijoittavat varojaan rahastoihin ja millä perusteilla he niitä valitsevat.

Kyselyyn saadut vastaukset ovat luottamuksellisia ja yksittäisiä vastauksia ei julkaista. Ky-selyn vastaamiseen menee aikaa noin 5 minuuttia.

Kiitoksia sinulle vastauksista!

Terveisin

Niko Blomqvist

niko.blomqvist@myy.haaga-helia.fi

Finanssi- ja talousasiantuntijan koulutusohjelma

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Liite 2. Kyselytutkimus

Finanssi- ja talousasiantuntijan koulutusohjelman opiskelijoiden kiinnostus mistä kohtaan

1. Minkä vuosikurssin opiskelija olet?

- ☐ Fina 14
- ☐ Fina 15
- ☐ Fina 16
- ☐ Muu, mikä? _____

2. Sukupuoli

- ☐ Mies
- ☐ Nainen

3. Oletko sijoittanut rahastoihin?

- ☐ Kyllä (siirry kysymykseen numero 5)
- ☐ En

4. Miksi et ole sijoittanut rahastoihin?

Kysely päättyy tähän mikäli vastasit kysymykseen numero 4. Kiitoksia vastauksista.

5. Kuinka moneen rahalaitokseen olet tehnyt rahastosijoituksia?

6. Kuinka moneen rahastoon olet sijoittanut?

7. Kuinka kauan olet sijoittanut rahastoihin?

Jos olet sijoittanut alle vuoden, niin vastaa alle vuosi

8. Arviolta kuinka paljon sijoitat rahastoihin vuosittain?

9. Minkä tyyppisiin rahastoihin olet sijoittanut? (voit valita useamman vaihtoehdon)

- ☐ Osakerahasto
- ☐ Indeksirahasto
- ☐ Korkorahasto
- ☐ Yhdistelmärahasto
- ☐ Erikoisrahasto
- ☐ ETF-rahasto
- ☐ Rahasto-osuus rahasto

10. Miksi olet sijoittanut rahastoihin? (Voit valita useamman vaihtoehdon)

- ☐ Helppohoitoisuus
- ☐ Riskin hajautus
- ☐ Helppo rahaksi muutettavuus
- ☐ Asiantuntemus, sijoituspäätökset ja sijoitustoiminnan hoitavat asiantuntijat
- ☐ Kustannustehokkuus
- ☐ Muu syy, mikä? _____

11. Millä perustein valitsit rahaston/rahastot joihin sijoitat? (Voit valita useamman vaihtoehdon)

- ☐ Historiallinen tuotto
- ☐ Mainonta
- ☐ Pankin antama suositus
- ☐ Rahastojen palkkiot
- ☐ Sijoitustoiminnan aktiivisuus
- ☐ Rahaston tarjoamat palvelut
- ☐ Muu syy, mikä? _____

12. Pidätkö rahastosijoittamista kalliina vaihtoehtona?

- ☐ Kyllä
- ☐ En

13. Oletko ollut tyytyväinen tekemiisi rahastosijoituksiin?

- ☐ Kyllä (Siirry kysymykseen 15)
- ☐ En

14. Miksi et ole ollut tyytyväinen rahastosijoituksiisi?

15. Oletko koskaan harkinnut vaihtavasi rahastoa?

- ☐ Kyllä
- ☐ En (Siirry kysymykseen 17)

16. Miksi olet harkinnut vaihtavasi rahastoa?

17. Oletko sijoittanut rahastojen lisäksi osakkeisiin tai muihin sijoitusinstrumentteihin?

- ☐ Kyllä
- ☐ En (Siirry kysymykseen 19)

18. Sijoitatko enemmän rahaa osakkeisiin ja muihin sijoitusinstrumentteihin kuin rahastoihin?

- ☐ Kyllä
- ☐ En

19. Aiotko jatkaa tulevaisuudessa rahastosijoittamista?

- ☐ Kyllä (Kysely päättyy, kiitoksia vastauksista)
- ☐ En

20. Miksi et aio tulevaisuudessa jatkaa rahastosijoittamista?

Kysely päättyy, kiitoksia vastauksista.